

Федір КЛИМЧУК

ТРАДИЦІЙНЕ ВЕСІЛЛЯ СЕЛА СИМОНОВИЧІ

ЗАПОЇНИ. ВІНКИ

Вісілле можна було робити в м'ясиці, нависні, гусиню, а вліто – оно як вдовці. Як на Вилигдень – то починали на другий день, на Трійцю – тоже на другий день, і то мало. Ни можна було робити в піст, в перші дні Коляд. В Пилиповку, в Спасовку ни робили. Як була ниділя й Причиста в один день, то в пониділок починали вісілле. А так вісілле починали в ниділю.

Вісілле – гето вісілни пісні – спивали й спивають, як живе вісілле. Але бало їх завсїди спивали, оно коб ни в піст. Дивчята, молодії молодії спивали. Як статок пасуть, як з роботи йдуть, чясом як і так шо роблеть, все спивали вісілле. Як спивають вісілни пісні на вісілли, то тиї, шо спивають, ділецьця на двї половини, по голосах ділецьця. І кажне слово – гето кажну строчку в пісні – зразу проспиває два рази одна половина, посля два рази – друга половина тих, шо спивають. Там, де "дівонька", то спивають, як зовуть молодую (Ганночка, Манічка), а де "жинишок", – то як зовуть молодого (як колись, то Миколайко, Стипанко, а як заре, то Колічка, Сьцьопчка).

Бало гусиню, як ідуть з міста, з Дорогичиня, з роботи, то спивають вісілни пісні на гусїнний лад, гучно спивають, лісом ідучи.

Бало, ше до теї (до Миколайовської) войни, як хотїли кого ожинити чи оддати, то зразу йшли на пирипитки. Батько й мати жиниха чи дівки посилали до дівки чи до жиниха кого-небудь з свеї блиської родні спитати. Ше й заре може хто пойти, як ни дружеть, а з нальоту хоче взяти. Колись на пирипитки йшли двї баби, чясом і одна. Систра старша йде чи тітка, чи двоюрідна систра, двї баби йдуть, коб могли поговорити. Робилось гете тайно. Хай собі й знакоми молодії, то сьоромно радї хорми колись пирипитки робили. На пирипитки йшли сирид тижня – в середу чи в читвер. А вже як договорецьця, то робили запоїни. А чясом ни посилали в пирипитки, а так йшли в запоїни.

Запивали звичайно в суботу. Скажуть – свати їдуть в запоїни, запивати їдуть. Пуд свати їде жиних, батько, мати, ше декілько чоловік с самїї блиської родні, ни зусїм молодих. Як бало, то чоловік штири-п'єть наби'льш їдуть в запоїни. А вже в типеришне времне, то чоловік дваццеть їде. Їдуть ввечири. Жиних приносить свою горілку, а дівка дає закуску. Батько жиниха бире пуд руку булочку хліба. Батько з хлібом і з горілкою. А хліб закручаний в хустоци. Хліб назад забирали, оно так полижить на столі тоє булянтко.

© Климчук Ф., 1999

* Наголос у тих словах, в яких його відзначив Ф. Климчук, з технічних причин передаємо підкресленням відповідних голосних.

Всі свати й жиних разом входять в хату. Зайшовши, жартували: "Тилушку купляти пришли. А чи продасте? Може корову продасте? Чи продаєцьця, чи так оддамо, як много грошей дасте. Нішо згубили, заблудили. Дорогу шукаймо, пришли дороги питати. Чи пустите ночовати? Хочимо тилушку купити. Нам роботнік треба, може в вас є?" Посля питають: "Чи вип'імо по порції?" Як скажуть "вип'імо", то питимуть. А як ни хочуть оддати і ни будуть пити, то скажуть: "Нима с чим оддати, ше постелі нима. Вона ше молодая, хай пудросте". Можуть чясом зусім отказати пити. Молодая треба коб вийшла, хоч і ни хоче йти. Але чясом може і ни пити, то биз молодей п'ють. Питають батька й матира, чи оддадуть, питають і дівки, чи пійде. Як розказувала одна молодиця: "Я кажу – ни пушчу, а вона (дочка) каже – я пойду, і оддали".

Як прийдуть свати, то молодуха йде з жинихом разом декого з родні покликати, хто блисько, може батька хришчонного, хришчонку. Скажуть: "Ходіте пуд запоїни, свати приїхали, ходіте й вите". А як ни хоче йти, то никого ни кличуть.

Посля збираюцьця, починають пити. Як бало, то бутилок дві вип'ють, а три, то вже много, вже як богати, то три пляшки. А чясом і однею пляшкию обидуцьця. Як починали пити, то христились. А заре, то вже много п'ють.

Садецьця за столом. Стил завши треба коб був засланий настилником, чи висілле, чи й диди. А другий настилник – хліб вкручаний на столі. Котори пришли – жиних, його батьки й родня – за столом, а дівка з батьком і матирию на ослони. Починають пити стоячи. Однею порцією п'ють. Мусить починає пити його батько, пускає здоров'є до її батька. Потом її батько – до свахи, а сваха, його мати, – знов до свахи, до її матира. А потом жиних до дівки. Так накриж і п'ють, пускають здоров'є. Пускає здоров'є – гето скаже: "Будь здоров, Стипан чи Миколай!" Той, до кого пустили здоров'є, одказує: "На здоров'є!" А посля той, хто пустив здоров'є, п'є. А знов той, до кого пустили здоров'є, наливає, пускає здоров'є і п'є. Поздоровляють молодих: "Коб у пари вік коротали! Дай, Боже, шчясьця! Дай, Боже, здоров'я!" Жартують, смиюцьця: "Разом садітєсь!" Посля садецьця разом молодий і молодая. Батьки разом садецьця, а жиних скраю. Баба завсіди пуд запоїнами з лівого боку сидить, і молодая тоже, і на висілли, а вже на вози, то с правого.

На запоїнах молодії крохи поживуть в хати, да йдуть в кухню чи в сіни, на двір вийдуть, крохи придуть, да й знов, мало живуть за столом, Вони оно як починають запоїни, то треба, коб були. А молодий треба коб був на запоїнах, хоч і відала його її родня. Биз молодого ни їхали.

На запоїнах про посаг договаруюцьця.

Пуд запоїнами спивають:

1.

Ой чути, чути – бубни б'ють,
В нашій дівоньки свати п'ють.
П'ють вони, п'ють, ночують,
Собі дівоньку торгують.
П'ють вони, п'ють, гуляють,
Собі дівоньку вмовляють.
А її батинько ни продасьць,
А ля Колічки так оддасьць.

2.

Ой рабая зозулька,
Ти ни шчирая пташка,
Ти ни шчиро заковала,
Мні правди ни сказала.
Казала – сім літ буду,
На госьмим замуж пойду.
Пришла я додомоньку,
Аж мене запивають,
Ручиньки прибивають,
Кубочки наливають,
По новуй хати носеть,
Мого батинька просеть:
– Пи, свату, горілочку
За свою рідну дочку.

3.

– Чому, зозулька, ни ковала,
Як сади зацвитали?
– Чому, Манічка, ни плакала,
Як тибє запивали?
– Я думала, шо сніги впали,
Аж сади зацвитали.
– Я думала, шо в карти грають,
Аж мене запивають.
Аж тиї жярти пришли до правди:
У нидільоньку рано
Шихують канку з білого льонку
На мою голивоньку.

4.

Запита, дівонько, запита,
Шовком хустонька нашита.
Хто її молоду запивав,
Шовком хустоньку нашивав?
Запивали її уночі,
Нашивали хустоньку паничі.

5. Спивають і пуд винками, і пуд запоїнами:

У поли садочок, на митіл (на митін).
Оқола руткию оквитів.
Нихто в тим садочку ни бував,
Оңо жинишок в карти грав,
Собі дівоньку намовляв:
– Поїдь, дівонько, зо мною,
Будиш мойму батиньку слугою,
Мні молодому жоною.
Мойму батиньку хоч на рік,
Мні молодому на весь вік.

6. Спивають діти, баби де пуд окном на запоїнах чи альби коли, завгидь, як повідають, шо хтось жинитись буде чи хто замуж іде:

До-до-до – висілле буде,
Торбочка за мишечка пиїде.

Запоїни починаюцьця ввечири, а роз'їжджяюцьця вже пуд ранок. Як заре, то чясом до ранку п'ють.

А посла кончеть пити, од'їшчяють, прошчяюцьця, подають руку, скажуть: "Оставайтесь здорови!" Жиних може крохи остатись, потом ше крохи поговорити.

А як ни схоче дівка, як откаже, то вже скажуть, шо гарбуза спикла. Гето оно приказка така була: опарив носа, спикла гарбуза, як заплатити гроши чи откаже пити. А того гарбуза ни хто ни пік.

В гинчих сьолах пуд запоїнами обв'язують ручниками.

А як ни схоче, то ни схоче, дівка чи жиних, батьки можуть ниц ни зробити. Гетак і колись. Але би'льшу чясць все някось вговарували. Чясом і заре можуть вговорити.

Посла запоїн, як зап'ють, то вже дівка личицьця запита, чи пропита – чясом скажуть. А як вона схоче отказати жинихови, то мусить заплатити. Платить тилько, килько коштовла горілка, шо жиних привіз. Чясом хоч і ни хочуть оддати, і ни хоче йти, а вже совистицьця отказати, як придуть свати, то вип'ють да й заплатити.

Посла були оглядини. Дівка йде на оглядини сама чи кого посилає. Чи сестру, чи братиху, чи куму возьме і йдуть на оглядини. Якое хозяйство, вже знають посла. Ше нисе жинихови платити, бутто ни хоче йти, хоч і хоче, бутто би гроши нисе. Нисе гроши, али ни оставляє. А як ни хоче йти, то заїде, гроши покине і пошла. А чясом і одумисни були оглядини. А чясом і жиних ни схоче, откажицьця. Ни приде. Ни покажицьця до дівки – і все. То гинча дівка, коб нислави ни пустити, то вже гроши нисе, заплатити. А гинча скаже: "Я ліпш сподницю собі куплю, чим йому гроши занести".

Посла були сумовини. Сумовини звичайно в другу суботу посла запоїн, а чясом кириз дві, кириз три ниділі. Сумовини роблеть вдень і ввечири, вдень починають. На сумовинах горілку з двох сторон ставлеть: і од молодого, і од дівки. Сумовини в дівки роблеть. На сумовинах договарувались, коли висілле робити, килько сватив присилати, коб знати, килько ручників, килько пиризвян. На одного свата має два пиризвянини, як п'ятнацеть сватив, то тридцеть пиризвян.

Ну, шихуюцьця до висілля. Висілле сами батьки робили.

В читвер пирид висіллем треба на висілле позвати. Мати й батько зовуть. Треба, шоб в читвер були запрошани і дружко, й свашки, й дружки. Як зове на висілле мати, то хвартушка припинає, і в хвартушок хліб, хліба окружчикок. В п'ятницю молодії до сповиди йшли: чи в п'ятницю, чи в ниділю пирид винчянем.

Ну а пирид самим висіллем – винки. Винки роблеть ввечири пирид висіллем в суботу. А як яке свято, як ни в ниділю висілле, то й винки ни в суботу. Пирид винками миюцьця полностьцю жиних і молодая, а в ниділю врано, як до винця їхати, як колись, то оно ліцо.

В суботу вдень і пуд вечор молодая ходить збирає свої подруги, своїх подруг збирає. Треба зобрати і сусідських дивчат, і з родні. Ше треба, коб було дивчат до пари. А ше як колись, то ходила збирати пудвички (ленти) до винка по подругах.

Приходеть подруги до молодеї. Садецьця подруги за столом, окола стола. Зобрались. Пришли батько й мати, стоєть коло стола. Всі дивчята встають. Одна дівчина благословить, три рази благословить. Посля кожного разу всі дивчята, батько й мати говореть: "Хай Биґ благословить".

7.

(Дівчина):

– Першим разом,
Божим розказом
Напирод просимо
Господа Бога,
Батька й матира,
Роду й пління (роду й племні),
Гостей зозваних,
Сусід спрощаних,
Виліте, благославіте
Гетуї молодуй винка звити!

(Останні):

– Хай Биґ благословить.

(Дівчина):

– Другим разом...

(Далі повторюється весь текст).

(Останні):

– Хай Биґ благословить.

(Дівчина):

– Третім разом...

(Далі повторюється весь текст).

(Останні):

– Хай Биґ благословить.

Благословить декотра блишча з родні, вона би́льшу чясьць дружка на висіллі. Вона одна винка в'є. Всі квитки роб'єть, а вона винка в'є. Поблагословивши, сядецьця – і за роботу. В'ють винка, роб'єть квитки. Квиток треба, коб було всім висілникам, всім сватам, і молодому, й молодуй. Чясом в квитки вбирають дугу, чясом ше шо вбирають. Бало вили молодуй винка. А вже посля Миколайовський войни, то зразу клала молодая винка, але хутко стали веліна (вельона) класти. На квитки разноцветний папір (бумага) чи разноцветни стружки, купить паперу, стружок всякого кольору. А на веліна (вельона) декілько голинок шпарагуса (такий вазон), їх пришивають би виночком.

Чясом купляли одумисного виночка, пришивали до веліна. А винка молодуй робили з бирвінцю (барвінцю), з бирвінки, з рути. Гето такое зілле, шо зильоне живе і взиму. Бирвінка цвите сининьким волошковим цвітом, а бирвінець ни цвите, в йому кругліший листок, а бирвінка – листок довгинький. В квитки тикали бавел і сухозлотицю. Бавел – гето чирвони нитки, а сухозлотиця – такий гузиньки

пасочки порізаниї блишчячії бумаги, похожії, як заре шоколад вкручують. В винку добирали білії, голубеї (синявії) і розовії бумаги (жовтого ни саджяли) і пацьорки наверх. До винка причіпали пудвички (льенти) всяки-разни, много-много пудвичок. Пудвички на спину молодуси опадали, як була в винкови. Колись молодуси до грудей ни пришивали квітку, винок – да й все. А по винкови – павучки (дрібниньки квіточки с пацьорок). Сухозлотиця вставляїцьця. А дехто то мишяв купляни квітки. Як старая молодуха, то чясом жовтого натичуть. Чясом і дружка то виночка кладе, чясом позичить в якеї колишній молодухи. Жинихови з лівого боку коло шяпки похожий на квітку, але звали – виночок. Був маленький виночок, зробляний так, таби квітка, але виночком. Ше с пави пір'є, жинихові до квітки пирина с пави, чясом молодуси і в винок саджяли. Балю по дворах у панив диржяли павуки і пави, то доставали пір'є. А до грудей молодому колись тоже квітки ни причіпали. А як стали до грудей чипляти, то вже до шяпки ни чипляли.

Цілий вечор роб'єть квітки, в'ють винка чи шиють веліна (вельона) і співають:

8.

– Попитайте, дівоньки,
Дівоччиного батинька,
Ой чи вилить, чи благословить,
Винка (винки) в'ючи, співати?
– Ми питали, дівоньки,
Дівоччиного батинька,
То ви'н вилить, ви'н благословить:
– Спивайте, здорови.
– Попитайте, дівоньки,
Дівоччину матьонку,
Ой чи вилить, чи благословить,
Винка (винки) в'ючи, співати?
– Ми питали, дівоньки,
Дівоччину матьонку,
То вона вилить, вона благословить:
– Спивайте, здорови.
Як ми її годовали,
Господа Бога прохали.
Типер вилимо, благословимо:
Спивайте, здорови.

9.

Наша дівонька молоденькая
Розуму начинила:
Назбирала хату дивочок
Пуд зильоний виночок,
Ой повную хату дивочок
Пуд зильоний виночок.
Завила батенька у комороньку
На тиху розмовоньку:
– За кого вите, да ми'ї батиньку,
Да мине оддасте?

10. Як за якого за лайдакого,
То й рутки ни псуйте,
Як за Колічку молоденького,
Золота ни шкодуйте.
- Ой чути, чути в зильонуй руті:
Плакала Манічка, виночки в'ючі.
Зачув Колічка, по коня йдучи.
– Чого, Манічка, так сильно плачиш?
Чого, молода, так сильно плачиш?
– Як мні, Колічка, да й ни плакали,
Як мні, молодий, да й ни плакати:
В тебе молодого родини много,
В мене молоді подаркув мало.
– Ни плач, Манічка, годи тужити,
Ни плач, молода, годи тужити,
Будимо мого батька просити,
Коб ви'н уменчав роду дарити,
Старшу родину то й обдаримо,
Менчу родину пирипросимо.
Старшу родину подарочками,
Менчу родину да й ручничками,
(Старшу родину да й ручничками,
Менчу родину пацьорочками).
11. Ой чути, чути в зильонуй руті
Плакала Манічка, виночки в'ючі:
– Ой рутка моя, рутка зильона,
(Ой рутка моя, дрібна, зильона),
Вже міні с тебе винків ни вити,
Винків ни вити, в їх ни ходити.
Вже міні в батинька довго ни бути:
Одну вичеру повичерати,
Одну ничиньку поночовати.
Взавтра раненько поклонюсь низенько
Свойму батиньку за годovanje,
Своюй матьонци за біле вбранне,
Своім братикам за посиланне,
Своім систринкам за вчisanнiчко.
12. Вила Манічка виночок
З ярії рутки сирдочок.
Вила, вила да й покотила
В вишньовий садочок.
– Ой привикай, виночку,
В вишньовому садочку,

13. Як я буду да й привикати
В свьокорковуй хати.
- Ярая рутка, яра
В садочку стояла.
Молодая Манічка
Тудою воли гнала,
До рутки забигала,
З рутки росу брала,
Росою вмивалася,
Красою втиралася,
До шлюбу вбиралася,
І батиньку кланялася.
14. В садочку раба зозулька сиділа.
Де ти, Манічка, свої гочиньки поділа?
Чи в чярочку, чи в шкляночку вложила,
Шо за такого нихорошого схотіла?
15. Чириз сад дорожинька,
До Дунаю стежичка.
Там Манічка ходила,
Чорну стежичку вбила,
До Дунаю ходячи.
Над Дунаєм стояла,
Русу косу чисала.
– Ти ж моя коса руса,
Роспленься по Дунаю
Да задай батькови жялю,
Шо оддас замуж малу,
Роботи ни гучивши,
Розуму ни довівши.
– Моє дітятко рідне,
Як ти доброє будеш,
Нагучеть тибє люде
Сирею дубинию,
Гнуткию лишчинию,
Коб була людиною
Сирею сирицію,
Коб була молодицію.
16. Розжарілася калина,
В лозі в тузі стоячи,
По всьому дериву глядячи:
– По всьому дериву білий цвіт,
На мні калини цвету нъет!
– Дожди, калино, Питрівки,

Наросте на тобі білий цвіт
Ше й чирвоні ягодки.
Розжяловалася Манічка,
В свого батинька живучи,
По всіх дивочках глядячи:
– На всіх дивочках виночки,
На мні молодуй винка нет!
– Дождись, дітятко, нидільки:
Приїде Колічка на коні,
Привизе виночка і тобі.
– Типер я маю надію –
Приїде Колічка в ниділю,
Хоч ни в гетую, то в тую.
Я йому сніданне готую:
Готую калачі в молоці,
Білуу рибоньку у перці.

17.

Ни йди, Манічка, в чужоє сило:
Там буде нивисьоло.
Там гулоньки нипотрапніі,
Там ти будиш блудити.
Там сусідочки низнакоміі,
Тибе будуть судити.
Там свьокорко, нирідний батько,
Тибе буде сварити,
А свьокрівка, нирідна мати,
Тибе буде карати.
– Я гулоньки порозвідаю,
(Я по гулонькам пристінь покочу),
Да й ни буду блудити.
З сусідочками обознаюся,
То ни будуть судити.
А свьокоркови покирна буду,
То ни буде сварити.
А свьокрівки буду питати,
То ни буде карати.

18.

Ковала зозулька в садочку,
Приложивши голивку к листочку.
Тішили її пташички,
Тішили її дрібніі:
– Тіште, ни тіште, пташички,
Тішти, ни тішти, дрібніі.
Ни буде зима, як літо,
Ни буде в бору ягодок,
Ни буде в садочку вишиньок,
Ни буде водиці в криниці.

Плакала Манічка в свитлиці.
 Приложивши голивуку к скамниці.
 Тішили її сестринки,
 Тішили її ріднії.
 – Тіште, ни тіште, сестринки,
 Тішти, ни тішти, ріднії.
 Ни буде свьокор, як батько,
 Ни буде раненько будити,
 Пиїде до сусід судити:
 – Соннива, нивістка, соннива,
 Дримлива, нивістка, дримлива.
 Як хату мила – дримала,
 Понисла смітте – заснула,
 Пошла по воду – втонула,
 Динце-видирце побила,
 Золотую дужичку зломила.
 Пришла до свьокорка – тужила:
 – Шо я, свьокорко, зробила.
 – Ни тужи, нивістко, ни тужи:
 У нас ковалі на силі,
 У нас бондарі все свої,
 Динце-видирце іскладуть,
 Золотую дужичку іскують.

19.

Ни йди, Манічка, за вдовця:
 Приїде вдовець биз винця.
 Оно квіточка вшпильона,
 Да й тая на би¹к схильона.
 Ой нашо ж йому той винець,
 Як ви¹н нишчясний удовець.
 Ой нашо ж йому квіточки,
 Бо в його малиї діточки.

20.

Молодая дівонька
 Попудсаддю ходила,
 (По садочку ходила),
 Цвіт-каліну ломила,
 Й у пучечки в'язала,
 К свойму личку румняла,
 З батиньком розмовляла:
 – Ой ми¹й батиньку рідний,
 Чи я буду такая,
 Як калина жаркая?
 – Мое дітятько рідне,
 Покиль ти в мене будеш,
 З личка краси ни згубиш.
 Як пиїдиш до свьокорка,

То спаде з личка краса,
Як од соничка роса.
Висушить головоньку,
Як вітьор дубровоньку,
Як мороз долиноньку,
Так свьокор голивоньку.

20 а. (Текст з сусіднього села Лосинці).

Молодая дівонька
По садочку ходела,
Цвіт с калене ламала,
До лечинька румнала,
З батиньком розмовляла:
– Ой мій батинько рідний,
Чи я буду така,
Як каленонька гата?
– Ой будиш, дите, будиш,
Покіль те в мене будиш.
Як підиш до свьокорка,
То спадає з лечка краса,
Як од соника роса.
Збіліє твоє лечко,
Як у саду ябличко.
Обседуть тебе діте,
Як каленоньку квіте,
Весушать головоньку,
Як вітьор дубровоньку,
А мороз доленоньку,
А дітке голивоньку.

21.

Ковала зозулька, ковала,
Да й на гордочку стоячи:
– Я тибє, гордочку, покину,
Да й на чужину полєну.
Там я гордочка ни маю,
Там я пташичок ни знаю.
Одного соколя познала,
То я до його пристала.
Плакала Манічка, плакала,
В свого батинька живучи:
– Я тибє, батиньку, покину,
Да й на чужину поїду.
Там я родочку ни маю,
Там я никого ни знаю.
Одного Колічку познала,
Да й до його пристала.

22.

У суботоньку висьолий диньок:
 Звили Маніцци винок.
 Як зачинали, то й заспивали,
 З рутки квітки румняли.
 – Як за якого, за лайдакого,
 То й рутки ни псуйте,
 Як за Колічку молоденького,
 Золота ни шкодуйте.
 Як за якого, за лайдакого,
 Бирвінки ни глуміте,
 Як за Колічку молоденького,
 Золота й уложіте.

23.

Коб я відала, шо мні в батинька ни бути,
 То ни сіяла б ни пановійки, ни рути.
 Очинила б да новинькії ворота,
 Упустила б да маленькії телятка.
 Нихай гету ярую рутку з'ідають,
 Пановійку ножками зминають.

23 а. Той самий текст, що й № 5. Спивають і пуд запоїнами і пуд винками.

24.

В гаї, в гаї раба зозулька ковала,
 Коло гаю бита доріжка (стежичка) лижяла.
 Тудою їхав молод жинишок на коні,
 Зачув тую рабу зозульку, шо в гаї.
 Ой ви'н думав, шо то зозулька ковала.
 То ж ни зозулька, то ж ни рабая ковала,
 То дівонька виночки вила, плакала.
 Поменч рутки, поби'льш золота вкладала.
 Вкладаючи, Господа Бога прохала:
 – Позволь, Боже, мні гетой винок йа звити,
 В нидільоньку до шлюбоньку зложити.

25.

Стояла калина в колиї
 Їхав жинишок вкрай її.
 Здалік коники стримає,
 С-пуд пи'л шябильку виймає,
 Туоу калину рубає.
 Тая калина просицьця,
 Тая чирвона просицьця:
 – Ни рубай мене, жинишок,
 Ни рубай мене, молодий,
 Бо я калина саджона,
 Ля тебе дівонька суджона.
 Мине, калину, кри'ль садив,
 Ля тебе дівоньку Би'г судив.
 Мине, калину, дошч поливав,

Ля тебе дівоньку Би́г годовав.

26. Посторонни дивки спивали, як вже дівку забирають до жиниха, пирид од'ездом, і пуд винками можуть спивати:

– Шо тобі, дівонько, гиршей жяль,
Чи зильоного виночка,
Чи дивоцького таночка?
– Ни жяль міні, дивочки,ничого,
Жяль міні батинька старого
Кидати вдома самого.
Хто йому волики напасе?
Хто йому водиці принисе?
Хто йому постільку постеле?
Хто йому кошулю обмиє?
Гонила волики раненько,
Ходила по воду хутенько,
Слала постільку мякенько,
Мила кошулю биленько.

27. Спивають альби коли в ліси, як шо роблеть, а пуд винками мало:

Їде жинишок йа з вина п'яний,
Їде жинишок од меду в'яний.
– Очини, дівонько, – я тви́й коханий.
– Ни очинюся – батька боюся.
В новуй комори спати лажуся.
Нова комора гонтами бита,
(Нова комора гонтами крита),
Біла постілька шовком пошита.

28. Спивали альби коли: в ліси, в поли, полючи, жнучи, ягодки биручи, а пуд винками мало.

Лісом, залісом широке поле.
Ой там дівчина пшаницю поле.
Ой поле, поле, пирибирає,
Кокіль-горчицю все викидає.
Кокіль-горчицю все викидає,
Пирибир-пшаницю все оставляє.
– Кокіль-горчиця, пливи з водою,
Пирибир-пшаниця, ходи зо мною.
Поле вона, поле, пирибирає.
Їде жинишок, "дин-добрий" дає.
А вона йому ни отказала –
Тому козакови кривди задала.
– Постий, паньоха, постий, гордьоха,
Спомину тобі в батинька свого,
В батинька свого в новуй комори,
В новуй комори, на тихуй розмови.
Буде нагайка вгору литати:

Будиш мене соколом звати.
Буде нагайка то вниз, то вгору.
Будиш просити: "Ни бий, соколю!"

29.

Ти калина-малина,
(Ой калина-малина),
(Ти) ни стий над водою,
Ни махай ягодою,
Ни румняйся зо мною.
Було тоди румнятися,
Як я в батинька була,
Як вишинька в садочку,
Як зіллічко в городи,
Ябличко на погоди,
Зіллічко зильонос,
Ябличко чирвонос.
Дітятко роджонос
Сіяло-поливало,
Виночки ни звивало.
Одного було звило,
Да й того ни зносило.
Положило в свитлиці,
В свитлиці на скамниці
Ля менчії систриці.

30.

Ни думай, дівонько, ни думай,
Приїде жинишок, як Дунай .
Приїде жинишок на коні,
Привизе виночка ви^н тобі.
– Типер я маю надію –
Приїде жинишок в ниділю,
Хоч ни в гетую, то в тую.
Я йому вичеру готую.
Готую калачі в молоці,
Білую рибоньку й у перці.

31.

Ой зажурився жинишок,
Шо його коники на стайні
Ни п'ють, ни їдєть, так стоєть.
Одозвалася дівонька:
– Ой ни журися, жинишок,
Я свого батинька попрошу,
Я твої коники напасу
На раннуй росі, у говсі,
На батиньковим засіви.
Повиду в Дунай до води
За шовковії поводи.

Будуть поводки блишчяти,
Будуть пудкивки брашчяти.

Гету пісню спивали в ниділю пирид од'їздом жиниха і чясом деколи пуд винками вже при конці.

Посля приходить жиних. Приходить с систрою, чи брата, чи товариша возьме. Нима рідній, то двоюрідну сестру возьме, чи троюрідну, чи сусідню дівчину.

Дивки роб'єть квитки, складають в ришито. А молодая бире тарілку, сипле на тарілку кроки жита, накріє платочком. І як зов'ють винка, то кладуть винка на тую тарілку (на платочок). Тоди вже, як кончили, торгуюцьця за винка, жиних з дивками торгуюцьця. Жиних скупляє винка: ставить дивчятю "за роботу" горілку (пляшку чи би'льш). Винка на тарілці оддають жинихові, а жиних оддає молодуй. Молодая виносить винка на тарілці в комору, в сундук. Ришито с квитками тоже виносєть, яка дівчина нисє.

Посля садецьця за стил. П'ють, закушують, спивають. Спивають тії пісні, шо ни доспивали, ше про "приси" поспивають до теї дівчини чи молодиці, шо много їсьць. Гето жартовлива пісня. Спивають її за столом і пуд винками, і в сватах, і в пиризві:

32.

А в нашій (ім'я)
Да вилікії приси:
Ой як тягне да потягне
Всю капусту (усє м'ясо, усю кашу) з миси.
А в нашій (ім'я)
Да вилікії храпи:
Ой як тягне да потягне
На всі штири лапи.

Напоследок, як на винках, так і на всім висіллї, – капуста, а послє каша. В капусти треба коб було м'ясо. Тое м'ясо зовуть "опеньки". Ше опенькув доходить. Як вже принисуть кашу на стил, то спивають жартовливу пісню:

33.

Ой де ж тая Малаша,
Шо нисмачана каша?
Ой привидіте тую Малашу,
Нихай посмачить кашу!

Спивають гету пісню і пуд винками, і в сватах, і в пиризві, як за столом сидєть. Гето вже небись каша ни посмачана, мало масла вкинули. Да вже яка молодиця чи дівчина нисє вже виліки грудки масла да кидає в кашу, вже смачить, як поспивають гету пісню. Каша сама последня, сама остатня. Вже скажуть: послє каши нима гинчїї паши.

А ше де за углом пацани чи альби на висіллї яка баба поспиває:

33 а.

– Чи я тобі, моя матьонко,
Ни товкла, ни молола,
Шо ти минє замуж оддаєш,

А в мене шче гола!
 – Ой ни журися, моє дітятко,
 Єсьця у мене зілле.
 Я його напару, ти нап'єсься,
 То обросте за висілле.

Батько молодєї згодить, то пузнїй і музика приде, пограє, а молодьож погуляє (потанцює). Гинчи биз музики, як скупїї. Типер музику приводить молодий, а колись не. Крохи погуляють і розходецьця по домам.

Росказували, був такий случай. Вже винки, подруги винка в'ють, квитки роблеть. А молодуха городами, городами да втикла до тітки в друге сило. Приїхав жиних – нима молодєї! І ни пришла. А на другий день врано вже йде додому. І ни пошла за його замуж.

А вдовиця, як іде замуж, то никого ни збирає. Як вона вдовиця, а ви'н не, то винкив тоже нима. Йому зробить якую квітку систра чи свашка. А так зроблеть квиток хто-небудь заквитити. Вже вдовиця біле платте ни кладе, вже розове якос. А як ви'н вдовець, а вона не, то роб'єть винки.

ПЕРШИЙ ДЕНЬ ВЕСІЛЛЯ

Посля винкив на другий день починацьця висілле. Повставали, повмивались і збираюцьця. Жиних шихуїцьця до дівки, а дівка тоже шихуїцьця, жде жиниха. Жиних і дівка помиюцьця полностью впирїдж, пирид винками, а врано, на перший день, як впирод, то сохрані Бог, оно ліцо вмюють. Вже запрошани і дружко, і свашки, і дружки, всі в читвер. Але врано треба ше, молодий один свою родню, а молодая одна – свою родню, котора блисько живе, ше позвати. Старша свашка, котора їде до церкви, – одна, а може й дві. Брат з жинихом, которий ближчий, то брат, а которий дальший, то чяшник. Брат – один, звичайно, чясом два. До молодєї – дружка, може бути більш дружок, дві, три, а сама старша дружка одна, сидить коло молодого, перша дружка, а посля – брат. І брат коло молодухи. Як два брати, то один поганяє коня, один сидить, а вона оно з дружкою сидить, а як два, – то один пирид їми, поганяє коня, а один разом з їми. Дружка садицьця з лівїї руки. Дружок – одна-дві. Свашок – в ниділю одна, а посля їдуть би'льш. Один ви'з од молодухи, один – од молодого – як до церкви їдуть. А вже посля гетїї войны, то до церкви много їде. З байструком дівку ни возьмуть за дружку, і бабу, замужну за дружку ни брали. Вдовця ни бируют, а брата жонатого можуть взяти.

В дружка канчук за холявию, ручка с пруття, а далей – з раменю сплетяний. Канчук – з восьми рамінних полосок, а ручка диривянна, ручка – кийок. Канчук – як пльотка в вирхових. Дружок, як заходить з молодими, то канчуком христить двери, гушаки, порога. Так все висілле.

Кони треба коб паристи були, коб однеї масьці, чорни або сиви.

Люде сходецьця на висілле, звани сходецьця. Хто – поки ше молодїї до церкви ни поїхали, а хто посля приде.

Бируют с собою висілники – стигно, кубасу, сира, сала кусок. Ше бируют на перший день – бохонок хліба, дві куриги і коровая. Коровай – то вже боханка, ни

с шишками. Курига – булка хліба, виліка, довгаста, повкругла. Бохонок – вилікий, круглий. Булка – менча. Короваїв нанисуть... Колись треба на кожну булку наклад-ка: там сир, там кубаса. Колись першого дня ни нисуть горілки, а последнего (остатнього) дня, як ділеть корова, то возьмуть булочку, шо-небудь на булочку і пляшку горілки.

Грالی на висіллі – скрипка була, а посля гармоня. А барабан завсіди був. Барабан – шо в руці диржати, а часом був стоячий барабан. Ше колись звали – бубйон.

В молодого поснідають, а в молодей ни їдеть, ждуть молодого. Снідають в молодого, а молодой сидить, ни снідає. В п'ятницю треба молодим до сповиди. Як посповидаюцьця, то можна поїсти, а як ни живуть у сповиди, то – ни їсти. Би'льшу чясьць їхали молодіи ни ївши, сповидались пирид шлюбом.

Поснідали в молодого. І пирид тим, як одходити на ви'з, всі встають. Стоеть, а дружко благословить:

34 (1). Той самий текст, шо і № 7, але замість слів "Гетуй молодуй винка звити" уживаються слова:

Нашому молодому
Шлюб узяти.

Родню молодого на висіллі зовуть "свати" – хлопцов, мужикив, а дивчат, молодийце – "свашки", родню молодей – "дружки" (хлопці, мужики) і "дружки" (дивчята, молодийце). А так на висіллі одни других родня жиниха і родня молодей зовуть: "сват", "сваха".

Пирид тим, як од'їхати од молодого, виходеть с хати, дружко христить двери, канчуком христить зверху вниз і зліва направо, і каже: "Дай Боже чяс добрий" – скаже. Дружко впирад іде, за їм молодий. Як виходеть с хати, то христить двери. І од молодухи с хати виходить, то тоже христить двери.

Сіли, їдуть од молодого. На один ви'з молодий, брат, дружко. За дружка був старіший чоловік, батько хрищоний, дядько (дедько). Як нима з родні, то – сусід. На той же ви'з – свашка, одна чи дві, би'льшу чясьць одна. І брат – один чи два.

Приїхали до молодей. Опитуюцьця. В дружка треба коб права рука була окручана платком, тоди, як опитуюцьця. Дружко опитуїцьця с сватом, потом с свахию, потом ше с ким. Батько (молодей) каже: "Заходьте!" В дружка пляшка (бутилка) заквічана в кишені. Треба, щоб все висіллі проносив гету пляшку, а як вкрадуть, то – ганьба дружкови. Булка в дружка. Зайшовши в хату, обходеть три рази окола стола. Першим іде дружко, ви'н нисе хліб пуд рукою. За дружком – жиних, за жинихом – "чяшник" ("брат" жиниха), за чяшником – пудручний, посля остальний. На углу на столі лижить хліб (домашний). Як обходеть окола стола свати, то кажон з їх всі три рази цилує гетой хліб. Обийшли свати і садецьця за сти'л. Тую булку, шо в дружка, то як обийдуть окола стола, то дружко положить в куточку. Чясом на столі сви'й хліб кладе дружко. А посля знов бире гету булочку дружко, і все с хлібом, і до церкви з єю, і до конца висілля. Гетак обходеть стола на висіллі декілька раз.

Всім висілникам, тим, хто до церкви іде, пришивали квіткї, до грудей (до одежи) пришивали, кажному – квітку. Тиї квіткї – шо пуд винками робили. Як приїхав молодий до молодей, то дружка виносить ціле ришито квиток і пришивають всім, хто до церкви іде. Як їдуть винчатись до церкви, то пришивали до шапки квітку молодому. І в молодей квітка, вже хорішча. На винка молодуй, на квітку молодому і молодуй добирали білий, голубий і розовий цвіт, жовтого ни

саджяли. Квитки висілки носять все висілле. І в пиризьві квитки. А то приїхав с сватив і можна откидати. Конюм чипляли до дугей, до гривей квитки.

Як удовиця винчяїцьця – чипець на голові. А при Польшчи – чясом два шнурочки на голові і дві квіточки. Вже с правого боку квітка, ни з лівого. У вдовця вже тоже с правого боку квітка, і до шапки с правого боку. Уже молодецького ни хотіли давати, як вдовець.

Молодая вбираїцьця в комори. Помагає вбиратись дружка, а ше стоеть, дивлецьця, чи хороше. Як вбралась, приводить молодую в хату. Дружка за молодую нисе веліна чи як в яких сьолах скажуть – вельона (колись – винка) – і оддає дружкови. А винок, то треба примотати косьми.

А в хати вже дижа стоїть на крижовниці, на крижовницю дижу ставили. А на дижу – кожуа вивирняного, вовню наверх. На дижу садитьця молодая зразу, ни обводеть окола дижі і ни благословеть. В хати на дижі расплітали косу молодуй. Брат расплітав косу. Од дружка доходить платити братови за косу, як молодая на дижі сидить. В молодей були коси распущчани. Крижик і пацьорки могли бути в молодей.

В дружка в руках винок. Дружко благословить:

35 (2). Той самий текст, що і № 7, але замість слів "Гетуй молодуй винка звити" уживаються слова:

Гетуй молодуй
Винка наложити.

Поблагословивши, дружко кладе винка молодуй на голову. Дружка і ше дивчята поправляють, коб хорішч. Наложили винка. Молодую виде брат за стил.

Ни садили на дижу, як удовиця і як з байструком.

Колись молодая прив'язувала ручника до правиї руки. Врано, як їхати до шлюбу – прив'язує, а одв'язує, як в чипець убирають. З ручником все времне ходить, прив'яже пудвичкию (лентію) до руки. За ручника жиних водив молодую. Як винчяюцьця, то ручником накриє руки і водить батюшка за ручник. А типер платком накривають. Свічки диржеть в платкови, як винчяюцьця. Як приїдуть с церкви, то ставлеть свічки на шалівци коло гобразив. А посля вже ни прив'язували ручника, а оно пудвичку.

Молодуха в кишеню бире жита, як до церкви їде, обуває чирвінця пуд п'яту (чи оно вона, чи й ви'н – гето баба росказувала). Жито в кишинях. А свашка, як їде, то бире овйос в кишеню. А в молодухи, то треба, коб жито було. Як пирипивають, то пуд тарілку шчіпточку жита. Молодуха брала булочки, пудручники, маленьки пикли булочки, таби галушички (і гуска булка, повбутілок – тим, шо чипця клав). Молодуха їх в кишені носила, а може й за пазуху заложить, за пазуху дві маленьких булочки.

А як вбираюцьця молодий і молодая? Посля бєжинцюв (з 20-х років ХХ ст.) в молодей біле платте довге, велін (вельон), тухлі, в жиниха – тьомний одноцветний косьцюм, світла рубашка, михтайка. А в Биздіжи, в Мотолі, в Ополі, то ше посля гетії війни (2-га Світова війна) в молодей був вишитий хвартух, вишита кохта.

Колись, до теї війни (I-ша Світова війна) вбори в молодей і молодого були такиї. В молодей: гандарак (такая довга суконна сподниця, чирвона, з білими, чорними, зильоними, синими пасками вдовж), сорочка з нашиваннем і натиканнем, хвартух з нашиваннем і натиканнем (вишити-нашити і наткани узори), свитка, ше пуд свитку кожуа (потиплу – свитка биз кожуа, – курта),

винок, чиривики. В молодого: сорочка ни вбрана в ганавиці (на випуск), ганавиці, біли, од кишиней і вниз такії полоски наткани чи й нашити. Пудпарязувався витканим поясом, в поясови найби́льш було чирвоного, і паски біли, чорни, зильони, сини, чясом жовти. Сорочка в жиниха була або біла зусім, або було крохи вишитого, була манішка вишита, кумір ми́г бути вишитий. Ше на жинихови – свитка й чоботи, шяпка або капалюш.

Посля того, як наложеть молодуси вина, тоди вже частують. Свати вже за столом. На висілли молодим оддєльно ложки, купляли одумисно, тарілку одну, на юй (ложки) лижеть.

Як ше нима никого за столом, приїхав жиних, вже шихують подушку, кладуть. За столом стелють подушку довгу, така довжиня, коб на весь сти́л. Дружко садитьця на ослони, напротів молодих, а за столом – молодих місьце. Сядуть, посидеть на подуски вдвох молодий і молодуха. Молоді до церкви вибрались, поїхали – подушку приймають. А посля, як приїдуть с церкви, то знов молодим подушку стелють.

Почастовались. Виходеть з-за стола. Садецьця блисько стола, на пирипичнуй лавци, батько й мати молодеї. Молодая і молодий кланяюцьця матири й батькови і цилуюцьця з їми, чясом молодий ни цилуїцьця. Нима батька й матира, то пудставниці, хто з родні, чи як нима, то з сусідей.

Обв'язують ручниками врано, як ідуть до церкви, дружка, брата й свашку. А сватив обв'язують, як приїдуть с церкви. Тоди ше дружка другий раз обв'язують, як тре руки. Оно дружка другий раз обв'язують. Носеть ручники, покиль додому. До жиниха заїде і ше погуляє з ручником. Би́льшу часьць на ліве плічко обв'язують. А як ни обв'яже ручником молодуха, то сам сибє обв'яже пиривислом с соломи – хай молодуси буде стидно.

Йдуть садитись на вози. Молоді йдуть за дружком, сами йдуть, ни виде їх дружко. Сіли на вози. Як одішчяють в церкву, то з водою обходеть. Пирихристить, поки лити. І дорогу христить. Де ни поверницьця, то христить дорогу. Водою обходеть, удвох нисуть, з одним видром. Три рази обходеть, пуд ноги конюм воду льлють, ля шчясьця льлють, коб пошиховало. Обийшли з водою – поїхали до церкви.

Як до церкви їхали і назад, то молодуха, і дружка, і молодий всім кланяїцьця, кого судосеть, хто йде чи їде.

Як ідуть молодії, то треба, щоб с повним видром пириходили їм дорогу. Як хто с порожним іде, то приостановицьця, коб молодії проїхали, а як пирейде с порожним, то ждуть, поки верницьця с повним видром.

Гобраза (ікону) визе свашка, як в церкву ідуть – сама диржить впрод себе. І як винчяюцьця, то диржить, але може хто подиржить.

До церкви ідуть – ни співають.

В молодого, як молодий поїхав до молодеї, коб до винця з єю їхати, а в молодеї, як вже поїдуть, вибируцьця до винця, до церкви, то родня, шо осталась, садитьця за стил і частуюцьця.

36 (3). Гетию піснію починають в ниділю висіллє:

Попитайте, дівоньки (жинишка),
Дівоньчиного (жинишкового) батинька,
Ои чи вилить, чи благословить

Висілле спивати?
 Ми питали, дівоньки (жинишка),
 Дівоньчиного (жинишкового) батинька,
 То ви'н вилить, ви'н благословить:
 – Спивайте, здорови.
 Як ми її (його) годовали,
 Господа Бога прохали.
 Типер вилимо, благословимо:
 – Спивайте, здорови.
 Попитайте, дівоньки (жинишка),
 Дівоньчинії (жинишковиї) матьонки,
 Ой чи вилить, чи благословить
 Висілле спивати?
 Ми питали, дівоньки (жинишка),
 Дівоньчинії (жинишковиї) матьонки,
 То вона вилить і благословить:
 – Спивайте, здорови.
 Як ми її (його) годовали,
 Господа Бога прохали.
 Типер вилимо, благословимо:
 – Спивайте, здорови.

І ще одну пісню треба поспивати, поки гуляти.

37 (4).

Типер у нас да анеґльське висілле.
 Просить Манічка (Колічка) по-анеґльському заграти,
 Чи ни пи'їде да ми'ї батинько гуляти.
 Ой хоч пи'їде, хоч ни пи'їде – заграйте,
 Таки ж йому його славоньку оддайте.

І другий раз повторяїцьця до матьонки:

Типер у нас да анеґльське висілле.
 Просить Манічка (Колічка) по-анеґльському заграти,
 Чи ни пи'їде моя матьонка гуляти.
 Ой хоч пи'їде, хоч ни пи'їде – заграйте,
 Таки ж бо юї її славоньку оддайте.

Першими гуляють (танцюють), починають гуляти (танцювати) на висілли в ниділю батько й мати молодого й молодеї. А посля вже гуляють гости. Батько возьме булочку хліба, мати ни бире хліба, окрунцьця рази три (в танці) да й усе, всі гульки. Погуляли батько з матирию, посля вже гости йдуть гуляти. Погуляють, посля знов за столи, посля знов погуляють. І спивають:

38 (5).

Ой у горідци да на грядощи
 Розвиваїцьця зілле.
 А у Манічки молоденькиї
 (А у Колічки молоденького)

Зачинає висілле.
Ой Би́г юй дає, ой Би́г юй дає
(Би́г йому дає, Би́г йому дає),
Висілле зачинає.
Її (його) батинько, її (його) ріднинький
Ви́н же юй (Ви́н йому) помагає.

І ще до матьонки повторяїцьця, на конці так:

Її (його) матьонка, її (його) ріднинька
Вона юй (Да вона ж) помагає.

39 (6)

Шо то в неби зашуміло,
А на зимні зазвиніло? –
Сам Господь на висілле йде,
За їм а́нгол ключі нисе.
– Пости́й, Боже, порадьмося,
Порадьмося, розмовмося:
Шо гетуй пари за долю дати?
Господь каже: "Хлібовую".
Аньол каже: "Грошовую".
Батинько стоїть,
Бога просить:
– Дай же, Боже, усякую.

40 (7).

Йду по засіллю, чую – висілле.
Тудою йтима Божая Мати,
Божая Мати з Божим Синочком.
Дівоччин (Жинишків) батинько висілле має,
Висілле має, ладу ни має.
Як я зайду – весь лад повиду:
Пошлю а́нголи на погулянне,
А всі святії на дарованне.

41 (8). Спивають в ниділю баби, як зложеть винка молодуси, як поїдуть до церкви.

На дівоньци дивний виночок йа звитий.
Ой хто ж бо юй молоденькуй дивно звив?
Звила ж бо юй Богородиця-святиця.
А хто ж її святенькиї упросив?
Упросив її батинько, упросив,
Як маленькию на білих ручках поносив.
Упрохала її матьонка, упрохала,
Як маленькию на білих ручках колихала.

42 (9). Ше нима з винчання, то баби спивають:

Ковала зозулька на дубу,
Плакала дівонька на шлюбу:

– Хто мою кисоньку роспустив?
 – Хто мою родину засмутив?
 Жинишок кисоньку роспустив,
 Жинишок родину засмутив.

43 (10). Спивають баби сироті, перший день, як поїдуть до церкви:

– Зильоная дубровонька,
 Чого в тебе пинькив много,
 Зильоного нигодного?
 – Молодая дівонька,
 Чого в тебе батькив много,
 Рідного (порадоньки) нигодного?
 – Порадоньки нигодного.
 Є кому пити-їсти,
 Нима кому ладу висти.
 Є кому напиться,
 Нікому журитися.

44 (11). Спивають, як сирота дівка чи жиних, перший день, як поїдуть до винчання:

Нима дівоньки (жинишка) вдома,
 Пошла дівонька (пошов жинишок) до Господа Бога
 Свого батинька (свою матьонку) на висілле звати.
 – Висилися, дитя, з Богом, з людками,
 Я замкньоний (замкньона) трима замками:
 Перший замочок – Божий домочок,
 Другий замочок – рижець-писочок,
 Третій замочок – трава-мурава.

А крохи після збираюцьця коровайниці. Число коровайниць мусово треба коб було чи коб парне, чи коб ни парне – ни знаю точно як. Коровайниці ниц ни нисли, оно ішли до коровай.

Врано хто-небудь рошчиняє коровай, ни мати, а коб з родні яка баба, вже вона буде коровайницію. Збируцьця коровайниці, то вже місєть. Місєть удвох, одна, а друга помагає. Мисили (і рошчиняли) в ночовках. Пирид тим, як почяти мисити коровай, старша коровайниця благословить:

45 (12). Той самий текст, що і № 7, але замість слів "Гетуй молодуй винка звити" уживаються слова:

Нашуй молодуй
 (Нашому молодому)
 Коровая замисити.

Старша коровайниця – коб ни молодая, коб ни вдовиця, остальні – і з родні, і сусідки, в молодеї – гето її подруги, а в молодого сусідни дивчята.

Замісєть коровай, одорвуть кусок тіста на шишки, на булочки, на курижку молодуси, і ше мизици на булочку. Шишки саджяють на коровай. Курижка – довга булочка, молодуха гету курижку бире в сундук; як її вбируть в чипець, вона тих частує, ламне гету курижку; і ше кубасу бире і горілку.

Коровая ни солили. А свої короваї солили, шо вдома пикли, а молодих не. Горілки ни лили в коровай. Свічок на коровай ни ставили.

Коровайниці роблеть с тіста шишки, хто птушичку, барильця, плитінки. Плитінка с тіста – одна довга кругом коровая. Барильця – дробинку тіста возьме і обмотає його полоскою тіста. Ше птушичку якую, плитіночки якії до коровая, а сонця ни рисовали. А діти диржить ришито. Кладуть шишки в тоє ришито. Потом кладуть на коровай тиї шишки.

Колись тістом обмотували голле, рогаці, шо ставляли в коровай, обмотували тістом, а типер – папером. Там буде два двойчяки, і один тройчяк, і тоє голле обмотували бало тістом. Насирєдини голле обмотують – чирвону ниточку, і вішають на її обаранки с тіста, і с паперу ленту, квиток, зілля, бало бирвінку, брусничняку, бирвінки. Гето вже вбирають.

Треба коровайник до тих, шо місеть, вин стоїть. За коровайника – молодий чоловік чи хлопець, може бути й жонатий.

Коровая замисли, скачяли. Коровай – круглий. Садеть на лопату і саджяють в піч. Піч на коровая вимітає коровайниця. Як замісеть, коровай готовий, то треба, щоб коровайник всадив коровая в піч. Ну але коровайник оно поможе всадити, оно приткнецьця до лопати, але личицьця, шо ви'н посадив. А старша коровайниця коровая саджяє, пиче й виймає. А коровайник же ж ни знає, чи пичоний коровай, ви'н же ни пиче хліба. Посадили в піч коровая. А тоди вже коровайник с коровайницю вдвох постукають лопатию в стелю, круглию чястю, ни менч, чим три рази. І співають, приспівують (див. № 54). Як виймають коровая с печи, то ни стукають лопатию.

Крохи припичецьця коровай, мажуть його іщем, коб хорішчий був, і кладуть на коровая шишки.

Як спичецьця, то виймають с печи коровая. Вбирають коровая.

Коровай на вікови з дижі. На споди крохи сіна, на сіно надіжничок, на надіжничок коровай. Завши, все времне коровай на вікови, і на столі, і в комори. Вбирут коровая і на віко поставлеть. Вбирають – квитки с паперу, а коли з зілля, як потиплу, то зілля всякого. Черець мотали. Черець – такії нитки суконни, чирвони чи зильони. Убирають коровая, як охолоне.

Голле на коровай – з вишенъ.

І коровайницям булочки давали, і дітєм булочки. Набیره в хвартух коровайниця старша – і роздає. Тим дітєм, шо ришито диржяли. Начипляїцьця штук десеть тих дитей за ришито. А як качяють шишки, то малиї диржить ришито. Як булки, то й ше яким дітєм дають. Шишки с коровая тоже дітєм отако, с тих короваїв, шо люде нанисуть. А як ділеть коровая, то тоє: міні с шишками – в мине діти, а тоє – міні с шишками – в мине діти. Вбрали коровая, коровайник нисе його в комору і співає:

46 (13).

У саду калина цвите,
У саду чирвона цвите,
Дар Божий до комори йде,
Брат рідний на руках нисе.

Нисе на вікови пирид собою, крохи припуднявши, округецьця три рази. Гетак само, як і с комори.

А коровайниці, як вбрали коровая, то ворочаюцьця за сти́л і за коровая п'ють.
Коровайницям одумисно грають – гуляйте. Гуляють коровайниці.

Ля вдовиці ни пикли коровая, а так на сти́л чужого вбируть, хто приніс.

Ни було такого, шоб вкрали коровая.

В Гошви вже тоди вбирають коровая, як с церкви приїдуть, а в Симонович
раній вбируть, ше й почастуюцьця, погуляють коровайниці. В Суботах, в Торокані
в суботу мисили й пикли коровая.

Як починають мисити коровая і поки ни вбируть, то все спивають:

47 (14). Гето перша коровайницька пісня. Коровайниці шишки качають і
спивають, чи ше як і місєть:

Ой над силом білий либедик литає.

Манічка (Колічка) мовить:

– То ни либедик литає,

То ми'й батинько коровайночки збирає:

– Збирайтеся, коровайночки, до гряду (в ряд),

Довидіте гетой Божий дар до ладу,

Збирайтеся, коровайночки, у грядок,

Як яриі пчілоньки у мидок.

Ой над силом біла либідка литає.

Манічка (Колічка) мовить:

– То ни либідка литає,

То моя матьонка коровайночки збирає:

– Збирайтеся, коровайночки, до гряду,

Довидіте гетой дар Божий до ладу,

Збирайтеся, коровайночки, у грядок,

Як яриі пчілоньки у мидок.

48 (15). Гето с порога спивають, як коровайниці ни спивають, то коб спивали:

Коровайночки німи

Грецькую луску їли.

Грецькая луска сопка,

Да й залипла їм глотка.

Коровайночки з міста.

Накрали в кишині тіста.

На биду ж бо їм пошло –

В кишинях тісто зийшло.

49 (16). Баби з запича чи коло стола спивають:

Старшая коровайночка,

Став менчу коло печи

Коровая стирежти,

Коб хлопці ни напустили –

Коровая ни вхопили.

50 (17). Спивають тиї, шо місєть:

Пшіночко, моя зирочко,

Як с тебе добра много:

Посі́ш – курки грибу́ть,
А зйди́ш – гуски шчиплю́ть,
Поспі́ш – коровай ги́б'ють.

51 (18). Спивають коровайниці коло шишо́к, коло нчово́к.

Знати, Мані́чка (Колю́чка) по то́бі,
Шо тви́й батинько бога́тий:
Високи стоги на дво́рі,
Ги́б'ють коровай на сто́лі.

52 (19). Спивають коровайниці:

– Зильо́ная дуброво́нька,
Чого в ти́бе пиньки́в мно́го,
Зильо́ного ни́годного?
– Молода́я дівонька,
Чого в ти́бе ба́тьки́в мно́го,
Рі́дного (порадо́ньки) ни́годного?
– Порадо́ньки ни́годного.
Є́ кому́ пи́ти-ї́сти,
Ни́ма кому́ ла́ду ви́сти.
Є́ кому́ на́питися,
Ни́кому жу́ритися.

53 (20). Спивають коровайниці:

Ой у са́ду голле́ ві́сить,
Са́м Госпо́дь коро́вай ми́сить,
Причи́ста помага́є,
Води́ці пудли́ває,
Мучи́ці пудси́пає,
Води́ці кри́нични́й,
Мучи́ці пшани́чний.

54 (21). Спивають, як всаде́ть коро́вая в пі́ч, як сту́кають в сте́лю.

Сто́яла со́сонка килько́ лі́т.
Руба́ли її́ на за́гні́т,
Коб рі́с коро́вай на всю́ пі́ч,
Коб по́шла славо́нька на ввесь сві́т.

55 (22). Старша коровайни́ця співа́є, кото́ра ми́сить коро́вая, саджа́є коро́вая.
Як усаде́ть коро́вая в пі́ч, то співа́є.

Впо́тіли мо́ї плечи́.
Сто́ячи коло́ печи́.
Ой впо́тіли, впо́тіли,
Бо го́рілки схоті́ли.

56 (23). Спивають коровайниці. Посля́ гети́ї пі́сні кличу́ть коровайни́ць за
сти́л, частую́ть.

Ой де ж бо то́й госпо́дар до́мовий?

Хай викупить гетой сти́л тисовий!
 Як ни викупить – порубаїмо-спалимо,
 Господарєви погрітись ни дамо!

56 а (див. 47; пісня повторюється). Починають вбирати коровай.
 57 (24). Спивають, як по голле посилають, як убирають коровай.

Хлопчики-похопчики,
 Да пудскочте до саду
 По вишньовое голле,
 По чирвоній квіти,
 Шоб любилися діти.

58 (25). Як убирають коровай, то гето перша пісня коровайниць.

Бистрая річинька, Дунаю,
 Приби, приби (Приплинь, приплинь) пучок черцю до краю
 Їа к нашому дивненькому короваю.
 Бистрая річинька, Дунаю,
 Приби, приби (Приплинь, приплинь) пучок калини до краю
 Їа к нашому дивненькому короваю.
 Бистрая річинька, Дунаю,
 Приби, приби (Приплинь, приплинь) пучок барвінцю до
 краю
 Їа к нашому дивненькому короваю.
 Бистрая річинька, Дунаю,
 Приби, приби (Приплинь, приплинь) пучок паперу до краю
 Їа к нашому дивненькому короваю.
 Бистрая річинька, Дунаю,
 Приби, приби (Приплинь, приплинь) пучок овса до краю
 Їа к нашому дивненькому короваю.

59 (26). Див. 51. Коровай вже вбраний.

Знати, Манічка (Колічка), (по тобі),
 Шо твiй батинько богатий:
 Високи стоги на дворі,
 Вишчий коровай на столі.

60 (27).

Удача, вдача, жинишок (дівонька):
 Його (її) коровай удався,
 На нове віко зобрався,
 В чирвони (зильони) квіти вбрався,
 В чирвоний (зильоний) черчик вмотався.

61 (28). Сами коровайниці спивають.

Удалий наш коровай, удалий,
 Бо вдалиї коровайночки гібали –
 Нивдалиї за порогом стояли.
 Цицатий наш коровай, цицатий,

Бо цицаті коровайночки гибали –
Бисцицкі за порогом стояли.

61а Див. 56; повторюється пісня.

61б Див. 46; коровайник виносить коровай в комору.

А молодії їдуть до церкви. Молодого перша хурманка. Приїхали до церкви, роспрагли кони. Договаруюцьця, коли заходити. Заходеть в церкву. Перший іде дружко. За дружком ідуть молодії. Дружко в церкві стеле ручника молодим. Молодії становлецьця на ручник. Як ідуть молодії в церкву чи с церкви, то пилнують, коб ніхто помиз їми ни пройшов і коб ніхто дороги ни пирийшов.

Посля винчяє батюшка. Чясом декілька парей в один ряд винчяли. Як винчяють, то над молодою і над молодим "брат" винця диржить. Дехто один видиржить, оно руками поминяїцьця. Буває другий брат замінить.

Як винчяюцьця, ходеть окола пристола, батюшка три рази обводить, то молодії три рази приостанавлююцьця на ручникови. І кажон раз молодуха зачепить пудбором (обцасом) ручника і посуне за собою. Гето коб дивки, її подруги, хутко замуж виходили за єю. Поправлеть того ручника, а вона, як стане і сходить, то знов посуне. Подумає: "Я замуж іду, то й вите, дивочки, йдіте!" Нарешти батюшка (чи сторож цирковний) забире гетого ручника собі. Посля помолєцьця і виходеть.

Як погасне свічка при винчанні, то скажуть, шо розомруцьця, шо ни будуть жити, нікотре вмре.

Як звинчав батюшка да йдуть молодії молитись до захрестії, а посля йдуть с церкви, то всі дивлецьця, которе з молодих перше на поріг ступить. Скажуть: хто перший на поріг ступить, молодий чи молодая, то той буде вирховодити в симні.

Молодії ідуть с церкви в пари, рядом, ідуть на ви^з жиниха молодуха, і дружка, і брат (молодеї), і ідуть. Ше на возу (поки садитись) крохи полуднають, крохи вип'ють, якую порцію, як далеко їхати додому. Всі висілники, хто приїхав до церкви, пириполуднають.

Посля запряжуть кони і ідуть додому, до молодеї. Одїжджяють, то починають спивати (див. № 62). Як ідуть, то ни все времне спивають. Як силò проїшчяють, то стараюцьця спивати, як пуд'ішчяють до пудвир'я молодеї, то тоже.

Як ідуть с церкви, то в дорози стола пириносили. І як визуть дівку до молодого, то можуть пиринисти. Сти^л засланий настїлником, на столі хліб і сї^{ль}. Треба на сти^л поставити пляшку горілки. Дружко вийде, поставить. А як нима, бідний жиних, то дружко виходить, пирихристицьця, поцилує хліб, скаже: "Вибачайте, людки, нима!"

62 (29).

Руште-поруште, ворони кони, пуд нами,
Ой пуд нами, пуд молодими сватами,
З гетїї гироньки крутеї,
С-пуд гетїї церковки святеї.

63 (30).

Сонико з гори колисом йде,
Ясноє з гори колисом йде,
Манічка з винчяння йде,
Молода з винчяння йде.

Батинько пирийшов, питає,
 Ріднинький пирийшов, питає:
 – Дітятко, де ти бувало?
 – Батиньку, в цирковци було,
 Ріднинький, в цирковци було,
 На білим ручничку стояло,
 С Колічкию собі шлюб брало,
 З молодим собі шлюб брало.

64 (31).

Обманули ми попа,
 Як то малого хлопа –
 За штири золотії
 Повинчав молодії.

65 (32). Спивають, як віжджяють до молодей:

Ни сварися, батиньку,
 Ни сварися ріднинький.
 Шо ми так спузнилися.
 Ни було ксьондзя вдома –
 Поїхав ксьондзь до Вильвова
 Пшаницю продавати,
 Ключики купувати,
 Церковку одмикати,
 Молодим шлюб давати.

Приїхали до молодей. Всі встають з вози¹. Молодий ссаджує молодую з воза. Як і до себе привизе, то ссадить, як і забирає, то треба, коб на ви² посадив.

В Спорови, як приїхали з винчяння, то пудемикали воза до двирей і молодий знимав молодую на дижу.

Нидавно було, в Пирєспи. Приїхали машинию з росписування, то росстилили ручника і чириз ручник пирийде машина.

Ждуть, шоб запросили в хату. Виходить батько й мати молодей. Молодим виносили частовати на тарілци: кубаса порізана, хліб, в руці пляшка з горілкию, в другуй руці порция. Наливають в порцию горілки і частують молодих. Треба оно крохи випити, а остальное вилити чириз голову. Молодая оно крохи вип'є, а молодий менч виллє.

Як приїхали в двір до молодей (молодїї з винця), то спивають:

66 (33).

Ой гула пчілка, гула,
 Ой гула яра, гула
 Коло круглого сила,
 Коло нового двора.
 То ж ни пчілонька гула,
 То ж ни ярая гула,
 То Манічка плакала,
 То молода плакала.
 З винчяння приїхавши,

Батькови до ни́г павши.
– Ой мий батиньку рідний,
Розвинчай типер мене,
Розв'яжи біли ручки,
Розминяй присьцьоночки.
– Моє дітятко рідне,
Ліпш міні тисяч дати,
Ниж тибе розвинчяти,
Біли ручки розв'язати,
Присьцьонки розминяти.

Ще повторююцьця всі слова, а там, де "батькови" і "батиньку рідний", співають: "матьонци" і "матьонко рідна".

67 (34).

Приїхала Манічка с-пуд винця,
Приїхала молода с-пуд винця,
Сипала золотце з рукавця.
За єю батинько ступає,
За єю ріднинький ступає,
Тое золотце збирає.
– Ни збирай, батиньку, ни збиреш,
Ни збирай, ріднинький, ни збиреш –
Би́льш міні жялю задаєш,
Гирш мої сльозоньки розоллеш.

Ще повторююцьця всі слова; там, де "батинько", "батиньку", співають: "матьонка", "матьонко".

68 (35).

Виходь, виходь, да ми́й батиньку с свичями,
Уже ж твоє рідне дітятко звинчали,
Ворони коники примчяли,
Золоти колісьця брашчяли.
Виходь, виходь, да ми́й батиньку, з бохонцем,
Уже ж твоє рідне дітятко з молодцем.

Ще повторююцьця всі слова, там, де "батинько", співають "матьонка".

69 (36).

Приїхала дівонька з Вильвова,
Спитала батинька, чи вдома.
– Удома, дітятко, доую,
Ля тебе вичеру готую;
Готую калачі в молоці,
Білую рибоньку у перці.

Ще повторююцьця всі слова; там, де "батинька", співають "матьонку".

70 (37).

Молодая дівонька,

Пирилень ластовкою
 Пирид свею матьонкію.
 – Ой, рідна матко моя.
 Типер же я ни твоя,
 Типер я того пана,
 С ким на шлюбу стояла,
 Накриж ручиньки клала,
 Вірненько присягала.

71 (38). Гето співають баби, посторонни і його родня, як приїде с церкви, як п'є молодий горілку.

Ни пи, жинишок, першії мірки,
 Вили половинку конюм на гривку,
 Коб була гривка кунджирявая,
 Коб була дівонька послушнявая.

72 (39). Посторонни співають, жартують.

Казали, чяшничок, шо хорош,
 А в нашого чяшничка довгий нос!

Запросили вже в хату. Молодії і дружина (тії, хто був з молодими в церкві) входеть в сіни.

73 (40).

Пали, батиньку, свічи на скамні,
 Коб було видненько кланятись низенько.
 – Палив я, дитя, як ти вродилосьь,
 Типер запалю, як замуж даю.

74 (41).

Чия свіча,
 Чия свіча яснії горить,
 Чия свіча?
 Жинишкова (Дівоччина),
 Жинишкова (Дівоччина) яснії горить,
 Жинишкова (Дівоччина).
 Дівоччина (Жинишкова),
 Дівоччина (Жинишкова) погасє,
 Дівоччина (Жинишкова).

Як прийдуть с церкви, то палеть свічки, ставлеть на шалівци коло гобрази'в. Крохи погорить. Рази'в три палеть – як пирипивають і як завизуть молодуху. Посля – на коляду, на диди їх допалюють, тії свічки. А молодого свічку палеть разом с свічку молодухи, і як збируцьця в свати їхати. Як прийдуть з винчання, то вроді юй крохи і йому крохи свічкую коси припалюють. В Чернополі, то крохи врїзували косей молодуй.

Приїхали з винця молодії – знов стелють подушку за столом.

Молодії й дружина зайшли в хату. Дружкови дають води руки помити. Ви'н миє руки. Дають йому ручника потерти руки.. Дружко тре руки, і тим ручником ше раз дружка пири'язують. А баби збоку співають:

75 (42).

Ой дивки, молодиці,
 Да подайте водиці
 Дружичку на ручиці,
 Ручника із ключиці,
 (Бо мацяв молодиці).

Посля ідуть за сти́л, зразу дружко, посла молодії, посла дружина. Обходеть три рази окола столов. Стоеть. Спивають:

76 (43).

Литіли гусоньки чириз сад,
 Литіли ливії чириз сад,
 Кликали Манічку на посад,
 Кликали молоду на посад.
 – Литіте, гусоньки, я вже йду,
 Литіте, ливії, я вже йду.
 Благослови, батиньку, я й сяду,
 Благослови, ріднинький, я сяду.

Ше повторяїцьця пісня килько раз. Там, де "Благослови, батинько", "ріднинький", спивають: другий раз – "Благослови, матьонко", "ріднинька", третій раз – "Благословіте, братики", "рідниньки", читьвортій раз – "Благословіте, систринки", "рідниньки", п'ятий раз – "Благословіте, гостоньки", шостий раз – "Благословіте, сусідоньки". "блиський".

Посля дружко благословить:

77 (44). Той самий текст, що і № 7, але замість слів "Готуй молодуй винка звити" уживаються слова:

Гетих (наших) молодих
 На посад посадити.

Посля дружко садить молодих на посад. Бире накриж молодих за руки, перший раз крохи потягне до себе і би товкне, другий раз тоже крохи би потягне до себе і би товкне, а третій раз вже йомч потягне і йомч товкне і посадить на лавку за столом. За молодими садецьця всі остальній. Частуюцьця. На той сти́л, де молодії, стараюцьця, коб дешо ліпше. Колись меду було би́льш, чим типер, і сало ни пириймалось. То мед стоїть на столі. Частуюцьця, спивають. Посля виходеть. Мизики грають, гости гуляють. Посля знов садецьця за сти́л (за столи). Ни менч, чим два рази садецьця за столи, як приїхали с церкви. Як є малое, то дадуть молодуй дитину: на, подиржи. Треба, коб вийшли молодії, коб погуляла молодая, коб пубачили – чи ни кривая – гето жартом.

Скажуть, як сидить молодая за столом, да хто чириз окно юй пудвичку (ленту) ззаду одріже, то ничого житимуть молодії, сваритимуцьця. Але ни було такого, шоб одрізали; може сиба оно дурень який так зробить.

78 (45). Спивають, як з винця приїдуть і як пирипивають.

Сей посаже,
 Сей посаже, благослови, Боже,

Сей посаже.
 Ой хто ж то вам,
 Ой хто ж то вам той посаг дав,
 Вам молоденьким?
 Ой Би́г їм дав,
 Ой Би́г їм дав, їхи батиньки,
 Ой Би́г їм дав.
 Їа шче к тому,
 Їа шче к тому всі святиї,
 Їа шче к тому.
 Всі святиї,
 Всі святиї, люде добрії,
 Всі святиї.
 Добрї люде,
 Добрї люде, сусїдове,
 Добрї люде.
 Сусїдове,
 Сусїдове, прияцельове,
 Сусїдове.

Всі слова повторююцца ше кілька раз. Там, де слово "батиньки", співають: другий раз – "матьонки", третій раз – "братики", читьвортій раз – "систринки".

79 (46).

Суленули два ганьолики йа з неба.
 – Ой тут же нам Божє слово потреба.
 Посадили двоє диток на посад.
 – Ой дай. Боже, чяс добрий, часину,
 Їа шче к тому да щасливую годину.

80 (47). Співають, вже посидівши:

Котилася вишинька-чирешинька з нагир'я.
 Просилася молода Манічка з засти́лля:
 – Випусьць, випусьць, молод Колічка, з засти́лля –
 Пойду погляну свого батинька пудви́р'є.
 – Ни випушчу, молода Манічка, з засти́лля, –
 Була тобі да суботонька пови́лна,
 Було глядіти свого батинька пудви́р'є.
 – В суботоньку виночки вила, ни вспіла,
 В ниділю рано да й до шлюбоньку вбиралась.

81 (48).

Братко сестрі кцсоньку рокосав.
 – Де ти її куснички подивав?
 Чи на річку, чи на Дунай попускав,
 Чи собі чоботи пудв'язав?
 – Ни на річку, ни на Дунай попускав,
 А сам собі жовти чоботки пудв'язав.

82 (49). Жартовлива пісня; співають аби-коли, як ставлеть їжу на сти́л.

Ни скрипіте, вери.
Зачиняйте двері!
На дворі мороз тришчить,
На столі каша плюшчить.

Жиних повизе старим подарки. Дружко повизе. Молодая шихує подарки. Дають кусок полотна тонкого, зв'язують пудвичкию, пацьорки – старуй. А старому – крижика, на пудвицици крижик.

83 (50).

Стукнуло да пукнуло в комори (за двирми),
Там Манічка тонкий кужель зоткала,
Зоткавши, Господа Бога прохала:
– Дай, Боже, щоб ми'й кужель удався,
Свьокоркови на подарочки здався,
Ля свьокривки на подарочки здався.

83а (51). Той самий текст, що і № 317.

А в гете времне в жиниха співають. Ждуть вже жиниха, і співають.

84 (52).

На дворі нипогодонька, дошч іде.
Колічку батинько довго жде.
– Довго, довго мого діятка немає.
Десь йому на Вельми-місто дорога,
Десь його вильвяночки забрали,
Вильвяночки – симоновські дивочки,
Напоїли медом-вином йа з бочки,
Напоївши, в пириньки вложили.
– Ой спи-поспи, жаданий госьцю, ти й у нас,
Як день білий – поїдеш ти од нас.

85 (53).

Батинько дитей питає:
– Чи вже, дітки, свитає?
– Уже, батиньку, давно світ –
Нашого Колічки вдома нет.
Чи його коники забрано?
Чи йому шлюбоньку ни дано?
Дано йому шлюб у впору,
Да завів тестиньку в комору.
– Очиняй, тестиньку, комору
Да пускай мине додому.
Вже мине батинько довго (давно) жде.
Одходив ножки, ходячи,
Пригледив гочки, глядячи.

86 (54).

Ярая рутонька, жовтий цвіт.
Нашого жинишка вдома нет.

Чи його коники забрано?
 Чи впору шлюбоньку ни дано?
 Дано йому шлюб упору,
 Да завів тестиньку в комору.
 – Очиняй, тестиньку, комору,
 Да пусти мене додому.
 Вже мене батиньку давно жде.
 Одходив ножки, ходячи,
 Пригледив гочки, глядячи.

87 (55). Спивають в пониділок в жиниха, як жиних, приїхавши з винчання, ше в дівки, і припослєдку, як в дівки. І дивки спивають, як йому вже пора їхати додому, як з винчання приїхали, того дня.

У ліси, в ліси пуд хмилем
 Заснув жинишок пуд конем.
 Пришла дівонька будити,
 Да й потихеньку мовити:
 – Вставай, жинишок, довго спиш,
 Бо вже соничко в личко б'є,
 Вже тибе батиньку давно жде.
 – Ой нихай жде, пудожде.
 Як я молодий проспюся,
 Темною ничкою доб'юся,
 Свойму батиньку склонюся.

А в молодєї жиних с своєю роднею збирицьця їхати додому.

88 (56).

– Куди литиш, рабий соколю, до бору?
 Бири мене, рабу зозульку, с собою,
 Бо вже міні в щчирому бору нав'їло:
 Поколола я свої ножки об шишки,
 Ше й побила раби крилички об виршки.
 – Куди їдеш, молод Колічка, додому?
 Бири мене молоденькою с собою,
 Бо вже міні батькове діло нав'їло,
 Бо вже міні свьокрове добро наспіло.

89 (57).

Зоря зиходить, на світ займає.
 Колічка Маніци добрануч дає:
 – Добрануч, Манічка, моє серденько,
 Ни тужи по мні барздо тяженько –
 Взавтра наїду до тибе раненько.
 Нихай батиньку волі ни має,
 Рано ни будить, ни посилає.
 Нихай ни будить, як півні поють,
 Да нихай будить, як воли жинуть.
 Бо півні поють посирид ночи,
 А воли жинуть на росвіттічку.

90 (58). Як од'їшчяє молодий в ниділю, то гету пісню співає дружко, щоб шиховали подарка.

Молодая дівонька,
Да пойти до комори,
Роскоти два сувої
Свьокорку на подарочки,
Тонкії, биленькії,
Паперу румненькії.

Ше повторяюцьця слова, але там, де "свьокорку", співають – "свьокривци".
90а Той самий текст, що і № 87.

91 (59).

Заплати, жинишок, за прови́д,
Взавтра ни пушчу на сви́й дві́р.
Замкну брамоньку на замок,
А сама пойду до дивок.
Замкну брамоньку замками,
А сама пойду з дивками.

Молодий сів. Ну й родня молодого тоже. Молодуха з дружкию проводить. Надвиде пару метрув. Жиних нішо платить, по някуй копейци, молодуси й дружци за прови́д. Молодуха ворочаїцьця додому. Повичерають биз жиниха і лажецьця спати.

А молодий с своєю роднею їде додому. Співають:

92 (60).

Соколик до бору литить,
Зозулька пирилитає.
– Соколик, ни кидай мене.
– Зозулька, типер покину,
А взавтра спи́зна налену.
– Соколик, чого пузненько,
Рабенький, чом ни раненько?
– Зозулька, таки припузнюсь:
Покиль я весь би́р обличу,
Покиль я пташички збиру, –
До тебе спи́зна налену.
Колічка додому їде,
Манічка пирибигає.
Колічка, ни кидай мене.
Манічка, типер покину,
А взавтра спи́зна наїду.
– Колічка, чого пузненько,
Молодий, чом ни раненько?
– Манічка, таки припузнюсь,
Молода, таки припузнюсь:
– Поки я весь рід обийду,
Покиль я сватики збиру,

Покиль я сваночки вбиру,
До тибє спи́зна наїду.

Жиних з роднею приїхав од дівки додому.

93 (61).

– Ти сивий голубочку,
Чи бував на дубочку.
Чи видав голубочку?
– Як бував, як ни бував,
– Як видав, як ни видав:
Оно я на дуб зленув –
То вона з дуба впала,
Труснячок поламала.
Пуд єю трусняк тришчить,
На юй пір’їчко шастить.
Пуд єю трусняк трецьця.
На юй пір’їчко дмецьця.
– Молоденький Колічка,
Чи бував у тєстинька,
Чи видав ти Манічку,
Чи видав ти молоду?
– Як бував, як ни бував,
Як видав, як ни видав:
Оно я на дви́р з’їхав,
То вона в свирон бігла,
Ключями забрашчяла,
Сукнями зашастїла.
Коло боку ключі брашчєть,
На юй суконьки шастєть.

94 (62).

Приїхав жинишок од дівки,
Привіз батиньку подарки.
– На тобі, батиньку, два значки
Од меї дівоньки куснички,
На тобі, батиньку, подарки
Од меї дівоньки-коханки.
Приїхав жинишок од дівки,
Привіз матьонци подарки.
– На тобі, матьонко, два значки
Од меї дівоньки куснички.
На тобі, матьонко, подарки
Од меї дівоньки-коханки.

В молодого тоже, повичерали і лажецьця спати.
Так пройшов першй день висїлля.

Роки запису текстів пісень.
Від КЛИМЧУК Анастасїї Андрїївни.

№№ 37, 39, 46, 48, 49, 51, 52, 54, 56, 57, 58 (без слів у дужках), 59, 62, 64, 68, 78, 80, 83, 84, 88, 89, 92, 94 – (1957 р.); 91 – (1958 р.); 73, 74 – (1959 р.); 93 – (1960 р.); 36, 41, 42, 87 – (1961 р.); 69, 90 – (1965 р.); 38, 43 (перші 6 рядків), 44, 50, 55, 60, 70, 75, 79, 81, 82, 85 – (1970 р.); 43 (останні 5 рядків) – (1974 р.); 34, 40, 45, 53, 58 (слова в дужках), 61, 71, 72, 86 – (1978 р.).

Від КЛИМЧУК Анастасії Андріївни та самозапис автора.

№№ 35, 47, 63, 65-67, 76, 77 – (1957 р.).

ДРУГИЙ ДЕНЬ ВЕСІЛЛЯ

Другий день весілля. Врано жиних збирає свою родню. Поїдуть з роднею до молодої. Мало хто остається вдома, їдуть більша чясьць. Гета чясьць весілля зовецьця "свати", а пісні "в сватах" – "сватовські пісні". Зобрались, посходились. Окола стола ни обходеть. Обсієлись окола столів, частуюцьця, п'ють. За столом співають:

95 (1).

Росходився ясьон місяць по небу,
Збираючи ясни зі'роньки, в громаду.
– Збирайтеся, ясни зі'роньки, в громаду,
Засвіtimo всі разом по небу.
Росходився молод Колічка по двору,
Збираючи сватте-братте до столу.
– Збирайтеся, сватте-братте, до столу,
Поїдимо всі разом на войну.
Да виб'імо стину-крамину краминце,
Да возьмемо собі дівоньку й а з винцем.

96 (2).

В пониділочок рано
Всі столи кругом стали.
Помиз тими столами
Жинишок миз сватами
В дорогу вбираїцьця,
Батинька питаїцьця:
– Ой ми'ї батиньку рідний,
Чи вилиш ночовати,
Чи додому приїшчяти?
– Моє дітятко рідне,
Як будуть частовати,
То вилно ночовати,
Як ни будуть частовати,
то – додому приїшчяти.
Хоч уночі й опи'вночи,
Хоч у раннім свитанні,
Йа к мойому сніданні,

- 97 (3).
 Хоч у білому світу
 Йа к мойому обіду.
 Ой зажурився жинишок:
 – Хто мене розуму доведе?
 Хто мене хорошенько вбире?
 Хто міні кудьорки рошчеше?
 Хто міні коники запраже?
 Хто мене до тесьця завизе?
 – Ой ни журися, жинишок:
 Є в тебе батинько на тоє,
 Ви́н тебе розуму доведе,
 Матьонка хорошенько вбире,
 Систринки кудьорки рошчешуть,
 Братики коники запряжуть,
 Дружичко до тесьця завизе.
- 98 (4).
 Куди, жинишок, вбираїсься?
 Чому батинька ни питаїсься?
 Чи не войноньку, чи до тестинька?
 Як на войноньку, чи до тестинька?
 Як до тестинька, то с свџатиками.
- 99 (5).
 Сипте пшаницю в нове корито,
 Корміте кони все жинихови,
 Бо ви́н поїде в виліку дорогу,
 В виліку дорогу до тесьця свого.
 Буде їхати бором-краминем,
 Бором-краминем, листом-коринем.
 Буде би́р шуміти, крамень звиніти,
 Будуть нам люде завидувати:
 – Би́г тому дає, чий то син їде,
 Ше й тому ліпшей, чий то зять буде.
 – Дивнії люде, ни завидуйте,
 Ни завидуйте, своє годуйте,
 Таке дитя, як наш Колічка.
 Як його мати да й годовала,
 Темнії ні́чки нидосипала,
 Яснії свічки ни погашяла,
 З гусялочок ножок да й ни виймала.
- 100 (6).
 Їде жинишок до дівки,
 Як дьсон місяць до зи́рки,
 Питаїцьця в свого батинька:
 – Шо мні там говорити?
 – Ни говори, синку, ничего,
 Їде дружичок для того;

- 101 (7).
Шо вмітиме – говоритиме
За тебе молодого.
Стоїть явор, стоїть зильоний,
На Дунай похилився.
А вже Колічка, вже молоденький
В дорогу вирадився.
За столом сидить, хустоньку диржить,
Сльозоньки утирає,
Свойму батиньку, свойму рідному
До ножок упадає.
– Виряджай мене, да ми'ї батиньку,
В виліку дорожиньку.
– Я, синку, раджу, я вираджаю,
Нихай Би'г помагає.
Запражу тобі да деветь конів
Пуд твою дружиноньку,
А десятого шче й вороного
Пуд тебе молодого.
Стоїть явор, стоїть зильоний,
А вже Колічка, вже молоденький
В дорогу вирадився.
За столом сидить, хустоньку диржить,
Сльозоньки утирає,
Свою матьонци, своєю ріднинькуй
До ножок упадає.
– Виряджай мене, моя матьонко,
В виліку дорожиньку.
– Я, синку, раджу, я вираджаю,
Нихай Би'г помагає.
Шихую тобі да деветь хл'був
Ля твеї дружиноньки,
А десятого шче й пшаничного
Ля тебе виличного.

102 (8).

В бору, бору, по горі
Росло зіллічко по траві.
Їхав Колічка на коні,
Шчипав зіллічко по траві.
Шчо ж то за зілле дивное:
В мидяним котлі кипіло,
На столі в чяши стояло.
Його Колічка напився
Да й до Манічки спузнівся.

103 (9). Баби сидеть, співають. Можуть і дивки спивати.

Місяцік світить – видненько буде,

Соничко грає – тиленько буде,
Жинишок їде – висиленько буде.

104 (10). Ше баби спивають, седячи:

Симоновське сіло
Кругле, маленьке
Дивне, дивненьке,
На три гулоньки пошло.
Ой у першій гулиці
Наросли калиниці,
А у другій гулиці
Наросли малиниці,
А у третій гулиці
Ясне сонце грає.
Ясне сонце грає,
Молод жинишок їде.
Ой у першій гулиці
То ясн місяць світить,
А у другій гулиці
Ясне сонце грає
А у третій гулиці
То дивочки гуляють.

105 (11).

Ой там за лісом соничко грає,
Ой там жинишок коня сидлає,
Коня сидлає, силненько плаче.
Пришов до його батинько його:
– Чого, дітятко, так силно плачеш?
– Як мні, батиньку, да й ни плакати:
Биру королівну, ни свою римню,
Королівночку, корольову дочку.
Корольова дочка вельми богата:
Мостила мости все суваїми,
Встилала дороги все пиркаїми.
Мостила мости, коб ни вмочився,
Встилала дороги, коб ни впилвся,
Завищяла ліси, коб ни вросився.

106 (12).

С-пуд рокити,
С-пуд рокити зильонї, с-пуд рокити
Впливає,
Впливає сизий силизень, впливає.
За їм пливе,
За їм пливе сива гутовка, за їм пливе.
– Ой стиї, ни плень,
Ой стиї, ни плень, сизий силизень, ой стиї, ни
плень,

Поправлю тобі,
Поправлю тобі твоє пір'їчко, поправлю тобі,
Ше й огладжу,
Ше й огладжу твою голи'вку, ше й огладжу.
– Ой вирнися,
Ой вирнися, сива гутовка, ой вирнися.
Єсьць на мори,
Єсьць на мори біла либідка, єсьць на мори.
Поправить міні,
Поправить міні моє пір'їчко, поправить міні,
Ше й огладить,
Ше й огладить мою голи'вку, ше й огладить.
Йа с пудви'р'я,
Йа с пудви'р'я багатого, йа с пудви'р'я
Виїжджяє,
Виїжджяє молод Колічка, виїжджяє.
За їм бижить,
За їм бижить його матьонка, за їм бижить,
– Ой сти'ї, ни їдь,
Ой сти'ї, ни їдь, моє дітятко, ой сти'ї, ни їдь.
Поправлю тобі,
Поправлю тобі твої суконьки, поправлю тобі,
Ше й рошчешу,
Ше й рошчешу жовти кудьорки, ше й рошчешу.
– Ой вирнися,
Ой вирнися, моя матьонко, ой вирнися.
Єсьць у тесьця,
Єсьць у тесьця молода Манічка, єсьць у тесьця.
Поправить міні,
Поправить міні мої суконьки, поправить міні,
Ше й рошчеше,
Ше й рошчеше жовти кудьорки, ше й рошчеше.

107 (13).

Виїхав Колічка за сило,
Заграв в скрипоньку висьоло,
Вириза'в з бирізки три різки
Да витяв коникам пуд ножки.
– Ступайте, коники, широко,
Ше ми'ї тєстинько дальоко.
Ступайте, коники, гузенько,
Вже ми'ї тєстинько близенько.
помалій, коники, помалій,
Вже ми в тєстинька на дворі.

108 (14).

Їхала сваничка горою,
Визла Колічку с собою.
– Шо тобі, Колічка, купити?

- 109 (15).
- Шо тобі, молодий, купити?
 Чи купити ниву с снопами?
 Чи купити місто с цирквами?
 Чи купити сило з дивками?
 Новое місто с цирквами,
 Богата нива с снопами,
 Славное сило з дивками.
- Бором, бором, боровиною
 Їде Колічка йа з дружиною,
 Свої коники упиняючи,
 Свої сватове нагучяючи:
 – Ой сватѣ моє, молоденькое,
 Ой будьте ж вите розумнинькое
 В мого тестинька на пудви'р'ічку,
 На пудви'р'ічку, в нових воротюх
 Стоїть калина колосистая.
 То вите ж її ни обломіте,
 Собі шяпочок ни заквитіте,
 Мого тестинька ни розгнівите.
 Мойму тестиньку все втрага буде,
 До мого батинька нислава пи'йде,
 Міні молодому знивага буде.
 – Ни би'йсь, Колічка, ни буде зниваги,
 Ни буде зниваги, буде повага.
 Тут тебе будуть всі поважати,
 Всі поважати, мед-вино давати,
 Мед-вино, горілку, молодую дівку.
- 110 (16).
- Литів соколик кириз три ліси,
 Литів рабенький кириз чотири,
 В п'ятому ліси сів на горіси,
 Ни на горіси, на лишчиноньци.
 Його пташички допитуюцьця,
 Його рабеньки допитуюцьця:
 – Шо тобі, соколик, в ліси сподибне?
 Чи дуб, чи лоза, чи біла бироза?
 – Ни до сподоби ни дуб, ни лоза,
 Ни дуб, ни лоза, ни біла бироза.
 Найсподобніша в ліси зозулька,
 Найсподобніша в ліси рабая.
 Їхав Колічка кириз три силі
 Кириз три силі, кириз чотири,
 В п'ятому силі – в тесьця на дворі.
 Його тестинько допитуїцьця,
 Його суджоний допитуїцьця:
 – Шо тобі, зятьку, в тесьця сподибне?

- 111 (17).
Чи мед, чи вино, чи пшаничне пиво?
– Ни до сподоби ни мед, ни вино,
Ни мед, ни вино, ни пшаничне пиво.
Найсподобніша в тесьця – Манічка,
Найсподобніша в тесьця молода.
- 112 (18).
Литів соколик уночі
Кириз три ліси, шум'ячи,
Кириз чотири, шум'ячи,
Дрібнії пташички будячи.
Дрібнії пташички побудив,
Одну зозульку звисилів.
Їхав Колічка уночі,
Кириз три силі, граючи,
Кириз чотири, граючи,
Блиський сусіде будячи.
Блиський сусіде побудив,
Одну Манічку звисилів.
- 113 (19).
Бором, бором, боровиною
Їде Колічка йа з дружиною,
Йа з дружиною, з виліким полком.
Послав пахолкка попирод полка:
Коб були брами поочиняни,
Коб були столи позастилани,
Медом кубочки поналивани,
Коб була Манічка хороше вбрана,
Хороше вбрана, за сти^л завидьона,
За сти^л завидьона, благословльона,
Благословльона, на посад саджона.
- В густим ліси соловей свиснув,
Подає голос до зозульки:
– Будь, зозулька, острожная,
Будь, рабая, острожная –
Стрильці ідуть, тибє заб'ють.
– Нихай ідуть, ни боюся.
Єсьця в ліси кльонив много.
В тіі кльони схаваяся,
Кльоновим листом прикриюся.
– Листок проб'ють, тибє заб'ють.
Дисток проб'ють зильонинький,
Тибє заб'ють рабенькую.
В новим дворі гукнув сторож,
Подає голос до Ганночки:
– Будь, Ганночка, острожная,
Будь, молода, острожная, –

Свати їдуть, тибє возьмуть.
 – Нихай їдуть, ни боюся.
 Єсьця в батька свирнув много.
 Я в тії свирни схаваюся,
 Трима замками призакнуся.
 – Замки поб'ють нутранії (лютрантії),
 Тибє возьмуть молодую.

А в молодєї гетого дня поснідають пи́зно. А посля вже ждуть молодого.
 Снідають, ждуть і співають:

114 (20).

Ходила Манічка по двору,
 Сіяла виноград по йому.
 Сіяла виноград квітками,
 Просила батинька призьбами:
 – Городи, батиньку, сриблами –
 Наїде Колічка с сватами,
 Потопче виноград ногами,
 З рожи квіточку руками.
 – Ни жялуй, дітятко, з рожи квіт,
 А жялуй же ти своїх літ.
 З рожи квіточка зростецьця,
 Батькова роскош минецьця.

115 (21).

Ковала зозулька на клуні,
 Збудила дівоньку у клуні.
 – Вставай, дівонько, довго спиш.
 Чим свого свьокорка обдариш?
 – Шо тобі, зозулька, до того.
 Є в мине батинько на тое,
 Вин міні подарки готує.
 Чого ни стане – достане,
 Чого ни буде – добуде.
 А як я встану с пирини, –
 Очиню бодиньку й три скрині,
 Тонкого полотна уріжу,
 Застилю столи ше й дижу.

Молодий с сватами з'їхав на тесцюв двір.

116 (22).

Наїхав зять на тесьцюв двір,
 Побив мости залізнії:
 Повалив сіни тиновії (сосновії),
 Поламав столи тисовії,
 Побив кубки мидянциї,
 Розлив вино зильоноє,
 Розгніввив тесьця суджоного.

- Ни гнівайся, ми́й тєстиньку,
Залізни мости ковалі скують,
Тинови сіни майстрі складуть,
Тисови столи столярі стешуть,
Мидяни кубки є Орданя йдуть,
Зильоне вино з винограду,
З винограду, з вишньового саду.
- 117 (23).
- В'їхав Колічка в ворота,
Його виночок йа з злота.
Ви́н тєстинькови склонився,
З голи́вки виночок скотився.
Встала сваночка, подає,
Вин од сваночки ни бире.
– Нихай мий виночок полижить,
Поки Манічка приближить.
Ї́ї ручинька білінька,
Мойму сердиньку милінька.
Ї́ї ручинька биліша,
Мойму сердиньку миліша.
- 118 (24).
- Ой гумнинький да розумнинький Колічка,
Ой учора звечора конюм дав,
Посирид ночи да й коничинька усидлав,
Як день білий свойму тєстиньку чолом дав.
– Чолом, чолом, да ми́й тєстиньку, я ж ни сам.
Ой чи гараз свою Манічку тут застав?
– Гараз, гараз, да ми́й зятиньку, в комори,
Розгортає біли хусти на бодні,
Кладе на сибє суконьки сивіі.
- А гєто жартовливи пісні, їх посторонни співають.
- 119 (25).
- Ми думали – свати їдуть
(Казали – свати їдуть),
Аж вони пишком їдуть,
Молодого в мишку нисуть,
А сваничку в торбини,
Коб ни ззіли її свини.
- 120 (26).
- Сваха двора ни відала,
До хлива заїхала,
Козлови чолом дала,
З бараном спати лигла.
- 121 (27).
- Чому, свахо, ни співаїш?
Чи язика ни маїш?
Чи губи на рамені,

- 122 (28).
 Чи язик на папери?
 Чи твої губи з рפי,
 Шо ни вмiють пiсень пiти?
- 123 (29).
 А гето свати спивають:
 Ни сваха наїхала –
 Титера наленула.
 Сваничка горбатая,
 На горбi вирба росте,
 На вирбi сова сидить,
 Лапками пирибирає,
 Сваси рот роздирає.
- 124 (30).
 Як iз'їхав молод Колiчка, пишний пан,
 Да й потоптав сивим (своїм) коником виноград.
 Ой тож (Отож) йому його тeстинько да й ни рад.
 – Коли жялуїш, да ми'ї тeстиньку, винограду,
 То пирисади гетой виноград в вишнiв сад.
 Виноградови в вишньовим саду стояти,
 Мнi молодому по гетим (на гетому) двору гуляти.
- 125 (31).
 Як iз'їхав молод Колiчка на сей двiр,
 Розогрався пуд їм молодим сивий кинь,
 Подрав йому його шубоньку аж до пи'л.
 Як узлився молод Колiчка на коня,
 Ни дав йому пити-їсти аж до дня.
 – Ни гулятимиш, сивий коничок, як гуляв!
 Одозвалася Манiчка в комори:
 – Ой ни злися, молод Колiчка, на коня,
 Давай йому пити-їсти, як давав,
 Нихай гуляє сивий коник (коничок), як гуляв.
 Як день бiлий, то поїдимо на луги,
 Сполюїмо чотири ли'си ше й бобра,
 Пошиїмо таку шубоньку, як була.
- їхали свати на штири рати.
 Вибигла Манiчка сватив питати:
 – Чи гараз, сватове, вам їхалось?
 Чи гараз, панове, вам їхалось?
 – Ни гараз, Манiчка, нам їхалось:
 Ми твого батька сад поламали,
 Сад поламали, соколя прогнали,
 З рожи квіточку киньми стоптали.
 Як ти, Манiчка, наша будиш,
 Твойму батиньку сад насадимо,
 Сад насадимо, соколя внадимо,
 З рожи квіточку лiпш поправимо.

126 (32).

Заїхав Колічка, на двір став,
Нихто ж бо його ни познав.
Вибигла Манічка, познала
Да й паничком назвала.
– По чому, Манічка познала,
Шо паничком назвала?
Чи по конику вороним?
Чи по сидилку золотим?
Чи по виночку рутняним?
Чи по личиньку білому?
Чи по сердиньку вірному?
– Ни по конику вороним,
Ни по сидилку золотим,
Ни по виночку рутняним,
Ни по личиньку білому,
А по сердиньку вірному.

127 (33).

Молоденький Колічка
Соколєм на двір зленув,
Соловейком пуд оkenко.
У оkenко торкає,
Манічку викликає:
– Манічко, моє серце,
Очини мні оkenце,
Скажи мні одне словце,
Чи ти до нас сама вийдеш,
Чи свого батька вишлеш
С повними пляшечками,
З мидяними кубочками,
З білими пирожками?
– Молоденький Колічка,
Я до вас сама ни вийду,
Я свого батька вишлю
С повними пляшечками,
З мидяними кубочками,
З білими пирожками.

128 (34). Спивають зимою, як довго ни кличуть в хату.

Судосила штири морози в дорози.
Зморозила тешча зятя на дворі.
– Ни я ж його зморозила на дворі,
Зморозив його ясьон місяць, шо вгорі.
Судосила штири морози в дорози.
Зморозила тешча зятя на дворі.
– Ни я ж його зморозила на дворі,
Зморозила його ясна зиронька, шчо вгорі.

129 (35). Спивають, як довго ни кличуть у хату.

Доки ми стоятимо,
Гетой кал топтатимо!
В нас чиривички ни простиї,
Пудкивки золотії.

130 (36).

Манічка в новуй комори
З батиньком на тихуй розмови.
– Дітятко, свати на дворі!
– Батиньку, гето ни мої!
– Дітятко, – власній твої:
Коники шорами вбрани,
Сватики пирипасани,
Мизики жялосно грають,
В сваночок китайки мають,
Колічка в золоти ходить.

131 (37). Спивають посторонни на дворі.

Тешча зятя злякалася
Да й за двери схавалася.
– Постий, тешчо, ни лякайся
Да й за двери ни хавайся.
Ни много нас наїхало:
Сімсот сватив, окром братив,
Госьма сваночка-систриночка,
Миз сватами, як квіточка,
Гуде вона, як пчілочка.

132 (38). Спивають посторонни на дворі.

Пошла тешча на сило
Кожуха позичяти
Свого зятя лякати,
Шоб дочки ни оддати.

133 (39). Спивають, як жиних довго где, довго ни виходить тесьць кликати в мороз.

Ой у гардого тесьця
Стоїть зять за ворітьми.
Стоїть ви'н, ниділює,
Нихто його ни відає.
Довідалась дівонька –
Од вітру заступає,
Од дошчу прикриває,
Од сонця завишяє.
Од вітру шубоньками,
Од дошчу суконьками,
Од сондя хустоньками.

А заре пиридоїшче. Дружко з братом іде на пиридоїшче в хату. І свашка йде. Покликали, то йдуть. Свашки може й ни бути, як дружко з братом (чяшником) добре вміють співати. А остальні свати стоєть, ни йдуть. Як дружко йде на пиридоїшче, то остальні свати співають:

134 (40).

Иди, дружичку, й ни барись,
Хутенько до нас повирнись,
Бо тут чужая сторона,
Коб ни було нам сорома.
Нас молодчики оступлеть,
Ворони коники отчеплеть,
За тихий Дунай завидуть,
На солодкий мед продадуть
Ше й за гиркую горілку
За свою Лідочку, за дівку.

135 (41). Баби співають, як дружко йде на пиридоїшче. Можуть дивки співати с порога чи дружки.

Приїхали два дружички с Познання,
Запросили в дівоньки снідання.
– Ой я ж бо вас, два дружички, ни знаю,
Ой я ж бо вам сніданнічка ни даю.

Дружко христить дорогу, христить двері в сінях, в хати, заходить в хату. А за столом сидить вбрана за молодуху яка баба., вбируть і посадеть. Можуть і молодую замужну бабу чи й мужчину за бабу вбрати. Деякое старое почеплеть за веліна, деякого голля натичуть за винка. І мужчину коло єї посадеть. Чясом баба за мужчину вбирецьця. Да вже тиї обнимаюцьця, цилуюцьця за столом. Кажуть дружкови, шо гето молодуха за нич постарила, шо вона вже собі нашла другого. А дружко требує, коб дали настояшчу, правдичну молодуху.

136 (42). Співають дружко, брат і свашка.

Ой запалимо свічку
Да пи'їдем по запичку,
Стукаючи, пукаючи,
Молодеї шукаючи.

137 (43). Співають дружко, брат і свашка.

– Шо ти, шо ти, біла рибонько, думаїш,
Шо ти на дно свою голи'вку хаваїш?
Ой наймимо риболовчикув, наймимо,
Таки ж тибє, білу рибоньку, спи'їмимо.
– Шо ти, шо ти собі, Манічка, думаїш,
Свати на дворі – тибє за столом нима!
Ой пошлемо да два дружички, пошлемо,
Таки ж тибє молоденькую найдимо.

138 (44). Співають дружко, брат і свашка.

Сваночки молодії,
 Де поділи Манічку,
 Де поділи молоду?
 Чи в поли за волами?
 Чи в ліси за грибами?
 Чи в запичку за бабами?
 Як в поли за волами.
 То йдіте пирийміте.
 Як в ліси за грибами,
 То йдіте судосіте.
 Як в запичку за бабами,
 Просім вас, ни таїте,
 Да й за стил завидіте,
 На посад посадіте.

39 (45). Спивають посторонни дивки на гулиці.

– Прибавночка раба зозулька в садочку,
 Прибавила соколика до себе.
 – Ой я ж його ни прибавляла до себе,
 Вин сам наленув густим лісом до мене.
 – Прибавночка дівонька в батинька,
 Прибавила жинишка до себе.
 – Ой я ж його ни прибавляла до себе,
 Вин сам наїхав вороним конем до мене.

139 а (46). Той самий текст, що і № 25. Спивають посторонни дивки.

140 (47). Спивають посторонни на дворі.

Скидай, сваничко, шяти (шати).
 Да йди свинюм мишяти.
 Скидай, сваничко, боти.
 Йди гсипки молоти.
 По шчо, свахо, приїхала?
 Чи по горох-сачавицю,
 Чи по дівку-молодицю?
 Наш горох никошаний,
 Сачавиця в копї стоїть,
 Наша дівка в косї сидить.
 – Ми горох покосимо,
 Сачавицю поносимо,
 Ми дівоньку расплitemo,
 І с собою забиремо.

141 (48). Спиває родня молодухи.

Їдьте, сватове, до Чиришова,
 Бо в Чиришови дивки дишови.
 У нас дивочки все дорогії:
 За штири гроши дивки хороши,

За три копійки по штири дівки.

Дружко ставляє на стіл закрічану пляшку. Тая пляшка стоїть, після знов він її забире. А свати од молодєї свою бутилку поставлєть на стіл, і кубасу положєть, і хлїб. Вип'ють теї горїлки, закусьєть кубасою. Після вже найдуть молодую за бабами. Брат виде її за стил, а баби в запичку спивають:

142 (49).

Брат систру за стил виде,
Виде її, нагучяє:
– Ни будь, систро, протівная,
Да будь, систро, покирная.

А дружко з братом і свашкию випили по порції горїлки і пошли на двір по сватив. Порції якії були – ну, грам трицетєть-сорок, підїсят – найби'льш. А ше як баба, то килько там вона пила: лине крохи, дно прикрїє в туй порції, да й висьола, вже щчитайцьця п'яна. Гето вже последні ри'к пятнацетєть-двацетєть стали стаканами глушити, то й алкогольїки пошли. А колись гетого ни було – мало пили. То от, дружко, брат, свашка пошли на двір по свати'в. Дружко свою пляшку бире в кишєню с стола. Стил порожний. Дружко, брат і свашка виходєть с хати і спивають:

143 (50).

– Ой два, два, два соколики,
Ой де ж вите литали?
Ой шчо ж вите видали?
– Ой литали, литали,
Ой видали, видали
Зозульку рабєнькую.
– Чому собі ни взяли?
– Як же нам її взяти:
Коло її соқиль сидить.
За праве крилцє диржитьь.
– Ой два, два, два дружички,
Ой де ж вите бували?
Ой шчо ж вите видали?
– Ой бували, бували,
Ой видали, видали
Молодую Манїчку.
– Ой чому ж її ни взяли?
– Ой як же її взяти:
Коло її братко сидить,
За праву ручку диржитьь.

Виходить батько й мати молодєї кликати всїх сватив у хату.

144 (51).

Вийшла тєшча свого зятя витати,
Да ни відає, до кого мидок пускати,
Пошла Манїчки круз окєничко питати.

– Чи ти, матюнок, мого жинишка ни знаїш,
 Шо ти мине круз океничко питаїш?
 У синому і зильоному, то ни миїй.
 Коло шяпоньки виночок рутняний.

144 а (51а). Той самий текст, що і № 118 (25).

Свати хочуть зайти в хату, аж їх хлопці ни пускають, дох^одєть молодецьке. Бирутть молодецьке хлопці. Дружка пропустєть в хату, а остальных ни пускають, становлєцьця коло двирей. Поки ни дадутть молодецького, то хлопці ни пустєть сватив в хату. Молодецьке давали (молодий давав) – горїлку, ну й закуску. Молодецьке – хлопцям. Ну а жонатим – мужськ^оє. Ше зарє й бабське дають бабам. Дружко торгуїцьця с хлопцями. Дали хлопцям молодецьке – хлопці отступають. Свати заходєть в хату. А свашка бирє с кишєні овї^ос і сиплє в хати, на земню, на людєй, і спиває:

145 (52).

На порїг наступаю,
 Овсиком обсипаю,
 Братовую познаваю.
 Чи хорошиї вбори?
 Чи тихая до мови?
 Чи можна приступити
 Коло єї посидїти?

А молодая сидить за столом, вбрана так, як винчялась. Коло молодеї по одну руку садицьця "брат", по другу – дружка (дівчина). Брат на мїсьці жиниха сидить, а дружка з другого боку. Мусєть дружку й брата скупити. Свати торгуюцьця. Лякає дружко, шо наб'є, ни дає грошей. А брат ни вступає, каже, шо молодая хороша, робоча, працьовита, й така, й ростакая, шо ни оддасьць її дишово. А баби спивають:

146 (53).

Ни заробиш, братко, косячи,
 Як коло систри седячи.

147 (54). Спивають свашки.

Проступи, чорна хмара,
 Од ясного соника,
 Нихай стане мїсяцік.
 Проступїте, братики.
 Од молодеї Манїчки –
 Нихай сядє Колїчка.
 Проступи, чорна хмара,
 Од ясного соника,
 Нихай стануть зироньки.
 Проступїте, дружички,
 Од молодеї Манїчки –
 Нихай сядуть сванички.

148 (55). Свати співають, стоячи:

Вивинься, Колічка, як жовнір,
Да возьми братка за кумір,
Да викинь його за поріг.
Пивніший же ти, як же ви́н.
Пивніший же ти, шчо шлюб брав,
Ниж її братко годовав.

149 (56). Баби з запича співають.

Дівонька братка просила:
– Ой братко, братко, соколю,
Посиди годинку зо мною,
Бо тут наїде пишний пан,
Вин тебе скупить – сяде сам.
Дівонька дружки просила:
– Ой дружко, моя сестринко,
Посиди годинку зо мною,
Бо тут наїде пишний пан,
Вин тебе скупить – сяде сам.

150 (57). Свати співають.

Проступи, братко, биз грошей,
Бо наш Колічка хороший.
Проступіте, дружички, биз грошей.
Бо наши сваночки хороши.
Хороший, батиньку, чорнобрив,
Коли мні його Биг судив.

Ну вже домовились. Свати скуплюють брата, потом дружку. Дружко дає гроши братови й дружци в руки. Брат і дружка виходеть з-за стола. Тоди вже співають.

151 (58). Баби з запича співають:

Ой братко, братко, татарчук,
Продав сестринку за канчук.
Жовтую кисоньку за шостак,
Білоє личко оддав так.
Ой братко, братко хороший,
Продав сестринку за гроши,
Біле личинько за п'ятак,
Жовти косоньки дарма, так.

152 (59).

Свашка дружку набила,
Да й пуд піч пудсадила,
Ше й коритом навирнула.

153 (60). З-за порога співали. До дружки пісня. Як скупили, то вже вона ни дружка. Дружка – гультай, в її оно в три поли сподниця. Бо колись в штири поли

шили сподниці, а на свято, то в п'ять.

Ой у нашої дружки
Хвартушина с палюшки.
І сподниця в три поли
Ше й байструк на приполи.
– Ой ни плач, ми'й синочку,
Дам тобі скориночку.
Ни плач, ми'й байстручку,
Дам тобі хліба в ручку.

Свати обходять три рази окола стола. Молодуха пудставляє молодому ногу, треба, коб молодий молодуси ногу пириступив три рази. А дружко чи свашка, чи баби з запича співають:

154 (61).

Ой сватове-панове,
Потихеньку ходіте,
Столикув ни тиніте,
Кубочкув ни побіте,
Меду-вина ни розліте.

Обийшли окола столов. Співають "Гусоньки":

154а (62). Той самий текст, що і № 76 (43).

Дружко благословить молодих:

154б (63). Той самий текст, що і № 77 (44).

Поблагословивши, дружко садить молодих (Див. обряд після № 77 (44). Тоди частуюцьця і співають.

154в (64). Той самий текст, що і № 79 (46).

155 (65).

Ой гумнинький да розумнинький жинишок,
Ой йа з неба оболочиньком спустився,
На тесьцюв дви'р дрібним дощчиком йа злився,
А в сіноньки ярим ройцем роївся,
А в хатоньку барвінчиком мостився,
Коло стола мидяним кубком котився,
Коло дівоньки соколиком садився.

Як приїдуть свати, обсядуть за столом, в свашки старшій, шо сидить коло молодого, – короваєць. Його пичуть разом с тим короваем. Ви'н маленький, як тарілка, круглий. Вона його диржить. І ше сира диржить. Стануть спивати, доходять того коровайця і сира. Жартують, шо як їхали, судосили Микиту і ззлі разом з Микитию того сира.

156 (66).

– Свдничко молодая,
Дай сира-коровая!
– Свднички молодії,
Ми бором котилися,
Наши сири побилися,

Їхали рокитию,
Ззіли сир з Микитию.
– Сваничко, ни лай, ни лай,
Нам наше оддай, оддай!

Свашка оддає коровайця. Ше дає сира до коровай, і ше або сира, або кубасу (коровайницям).

156а (67). Той самий текст, що і № 78 (45). Спивають, як з винця приїдуть і як пирипивають.

Посля, як крохи вийде з-за стола, починайця пирипий, дарить, пирипиває молодую її родня. Молодого коровай вже на столі. Молодеї коровай вносить с комори. Нисе коровайник. Оберницьця три рази в комори, три рази в сінюх, три рази в хати. Нисе і спиває:

157 (68).

У саду калина цвите.
У саду чирвона цвите.
Дар Божий до пристолу (до столу) йде,
Брат рідний на руках нисе.

На висіллі килько раз коровай носить, то в комору, то на сти́л в хату. Як в комору нисуть, то спивають: "До комори йде", а як на сти́л, – то "до пристолу" чи "до столу йде". Як носить коровай, то баби спивають:

158 (69).

Судив Би́г нам коровай носити,
Колічку нам ожинити,
Манічку замуж оддати.

Як пирипивають, то на столі два короваї, бо свати с своїм приїхали. Молодеї коровай тоже можуть поставити на столі зразу, як свати садецьця за сти́л. Насередини поміж коровайми тарілка, шо ля молодих купили на висіллі. Тарілка наслана платком. Як пирипивають, на шалівци, коло гобразив свічки гореть. Перший пирипиває батько, потом мати, брати, сьостри, хришчоник (хришчоний батько), хришчонка (хришчона мати), посля остальній. Пудходеть до стола і кладуть на тарілку. Молодая і молодий, сидячи за столом, кланяюцьця кожному, хто пирипиває. Посля молодая виходить з-за стола і цилує того, хто пирипив. Гинча до декого вийде, поцилує, а гинча до всіх. Молодую мужики пирипивають грошима, а баби – латошьями. Кажного, хто пирип'є, частують горілку. Як пирипивають, то приказують, як хто може, хто шо хоче, то може приказати. Ну от приказують: кладу гроши, коб були діти хороши; кладу на штири канти, коб були сини музиканти; я кладу гроши, я на їх попрацьовала, коб молодая молодого поциловала; дай Боже шчясьце, дай Боже здоров'є; коб у пари вік коротали; довги літа дай Боже; пирипиваю молодую грошима, а молодого куницю, шо в молодеї пуд сподницю.

Як збираюцьця пирипивати, починають пирипивати, то спивають:

159 (70).

Просить Манічка Господа Бога,
Господа Бога, батинька свого:

– Прошу, батиньку, на спомаганне,
 На спомаганне, на дарованне,
 На дарованне, на дар вилікий,
 На дар вилікий, на тисьонц злотих,
 На тисьонц злотих, на сто чирвоних,
 На сто чирвоних талярув битих.
 – Хай тибє, дитя, Господь споможе,
 Господь споможе, усі святії,
 Усі святії, люде добрії.

Гете повторяїцьця килько раз. Але на місьце слов "батинька свого" употребляють слова – "матьонку свою", гето другий раз, а третій раз – "братикув своїх", читьвьортый раз – "систринок своїх", п'ятий раз – "родину свою", шостий раз – "гостинькув своїх", сьомий раз – "сусідочкув своїх"; де слово "дитя", то третій, читьвьортый, п'ятий, шостий, сьомий раз називаїцьця йменне молодухи, Манічка, чи Лідочка, чи Ганночка.

160 (71).

Ступила Манічка на тирон (на тироль),
 Махнула ручничком (хустою) напирод.
 – К сторонї, сватове, к сторонї,
 К сторонї, панове, к сторонї,
 Йде ми'й батинько дарити,
 Шчясьцем-долію дилити,
 Виліким даром – посагом,
 Шчясьцем-долію, таляром.
 Буде сипати чирвінці
 Да по циновуй (по білінькуй) тарілци.

Пісня повторяїцьця килько раз. На місьці слова "батинько" співаїцьця: другий раз – "матьонка", третій – "братики", читьвьортый – "систринки", п'ятий – "родина", шостий – "гостоньки", сьомий – "сусідочки".

161 (72).

Дякує Манічка Господу Богу,
 Господу Богу, батиньку своїму:
 – Дяку, батиньку, за спомаганне,
 Дяку, ріднинький, за спомаганне,
 За спомаганне, за дарованне,
 Шчо мине дарили, благословили,
 Шчо мине дарили виліким даром,
 Благословили шчясьцем-долію.

Пісня повторяїцьця килько раз. На місьце слов "батиньку своїму", "Дяку батиньку", "ріднинький" співаюцьця слова: другий раз – "матьонци своєю", "Дяку, матьонко", "ріднинька"; третій раз – "братикам своїм", "Дяку, братики", "ріднії"; читьвьортый раз – "систринкам своїм", "Дяку, систринки", "ріднії"; п'ятий раз – "родини своєю", "Дяку, родинонька"; шостий раз – "гостонькам своїм", "Дяку, гостоньки"; сьомий раз – "сусідочкам своїм", "Дяку, сусідочки", "бліськїї".

Кончили пирипивати. Коровая одного і другого виносить в комору. Нисуть, співають:

161а (73). Той самий текст, що і № 46 (13).

Посля гуляють (танцюють), садецьця за столи, частуюцьця, після знов гуляють, і так килько раз. Треба, коб молодуха вийшла, погуляла, скажуть, коб подивитись, чи ни кривая. Ну й співають.

162 (74). Співають дивки в сінюх.

Річка, річка, річинька,
Ти вчора була бистрая,
А типер стала тихая.
– Ой як же мні бистро йти:
Окола лозоньки густії
На мине голлічко спустили,
Мине річиньку спинили.
Ани вітрику вінути,
А ни дошчику канути.
– Ой ти Манічка молода,
Ти вчора була висьола,
А типер стала смугная.
– Ой як же мні молодуй
Да бути такуй висьолуй:
Обсіла мине чужина,
Все Коліччина родина.
С правого боку Колічка,
А по лівому сваничка,
Ни промовити словечка.

163 (75). Співають, як свати сидеть за столами, як сватам ставлеть їсти.

Миски ставлеть, ложки кладуть, тарілки.
Пирид їжию по три чярочки горілки.
Миски ставлеть, ложки кладуть, бо вже чяс.
Дівонька мовить: – Стийте, ни їжте, ше ни чяс,
Ой десь пошов да миї батинько в вишні, в сад,
Ой копати разного зілля, коріння
До гетії потрави приправи.
То виїн же нам гету потраву приправить,
То виїн же нас хорошенько попросить (припросить),
Пирид нами в руках шяпоньку поносить.

Ше повторяїцьця до матьонки. Де спивалось "батинько", там вже "матьонка", де "виїн", там – "вона", последнее слово (рядок пісні) ни спиваїцьця.

164 (76).

Сичуть-рубають боброви кости.
Приїхав Колічка до тесьця в гости.
Частують його медом шче й вином,
Крають ябличко на прохміллічко,

Крають друге́ ше й мидове́.
– Частуйся, зятьку, серце любо́є.

Повтора́йця другий раз, але там, де слова "до тесьця", співа́йця – "до тещи". Співають після пирипо́ю; свати, свашки сидеть, співають.

165 (77). Присказка на висі́ллі, сватив і пиризвя́н припрошують.

Просимо, гостоньки,
Просимо їстоньки.
Просимо вас
Зажити у нас.

166 (78). Співає тая, шо сватам пудносить їсти.

– Ой ми вас попросимо.
Да ше й вам пуднисемо
Гусятко, поросятко,
Сивое голуб'ятко.
Просимо, живітеся,
На нас ни дивітеся –
Чужая сторона,
Ни бендзе сорома.

167 (79). Свати отспівують.

– Віте нас ни просіте.
Оно нам пуднісіте
Гусятко, поросятко,
Сивое голуб'ятко.
Будимо наїдатись,
В торбочки накладати
І додому втикати.

168 (80). А з молоде́ї родні отспівують.

– Ми свати молодії,
У нас кони воронії –
Ми вас догонимо,
Торбочки одбиремо.

169 (81).

Впала кишка с печи,
Вмочила в капусту плечи,
А свати ни відали –
Капусту зобідали.

170 (82). А гето дохо́дєть меду. Можуть і в сватах, і в пиризві, і на перший день співати.

Ой мидведю кошлатий,
Господару богатий,
Ой викоть тую бочку,
Шо в свирни при куточку,

Шо взиму ни замерзне,
А вліто ни закисне.

171 (83). Співали в сватах посторонни. Можуть седячи свашки співати.

Скочила дівонька кириз сти́л
Свойму бати́нку на припи́л.
– Ой здорожи, бати́нку, здорожи,
Ше мене з рочок подиржи.
– Ни можу, дітятко, диржати –
Наїхали сватове, коб взяти.
Коники пудви́р'є змисили,
Сватики (Сватове) засти́лле засіли.
– Як схоч, бати́нку, ни дати –
Коники с пудви́р'я – прогнати,
Сватове з засти́лля – спрохати.
Коники с пудви́р'я – оброчком,
Сватове з засти́лля – медочком.

Чириз сти́л ни скакали, хто ж таки скаче чириз сти́л: чоловік же ни жяба. Так жартовлива пісня.

172 (84). Співують за столом і в сватах, і в пиризві:

В Симонович сади цвितуть.
Ми в тоє сило впали.
Туди нас запрохали.
Там же нас частовали
Ой вином зильониньким,
І медом солодиньким,
І гиркию горілкию.

173 (85). Співали дружкови баби. Жартовлива пісня.

Ти дружичку-баламутничку, тут сидиш,
В тебе вдома зробилася новина:
Твоя кобилка два жири́бчики привила,
Твоя мила два синочки вродила.

174 (86). Співують і в сватах, і в пиризві. Після гетого вже виходеть з-за стола і йдуть гуляти:

Дали нам пити-їсти.
Дали нам хліба-соли,
Дайте нам свеї воли
Погуляти доволи.

174а (87). Той самий текст, що і № 20. Дивки в сінях чи на дворі співують.

175 (88). Дивки співують:

– Чому, зозулька, ни куєш?
Чому, рабая, ни куєш?
– Ой чи шче ж бо я ни кую,

Ой чи шче ж бо я ни кую:
 За густим лісом ни видно,
 За би́ним вітром ни чутно,
 За пташичками жялосно.
 – Чому, Манічка, ни плачеш?
 Чому, молода, ни плачеш?
 – Ой чи шче ж бо я ни плачу,
 Ой чи шче ж бо я ни плачу:
 За сватиками ни видно,
 За сваничками ни чутно,
 За мизиками жялосно.

176 (89). Дівки співають:

Сипте Маніцци перчиком в гичи –
 Чи ни заплаче од батька йдучи.
 Сипте Маніцци, хоч кропивою –
 Чи ни заплаче в батька дівкою.

177 (90). Баби з запича співають, коб батькови да матири жялю задати:

Грайте, скрипоньки, голосно,
 Коб було батиньку жялосно.
 Грайте, скрипоньки, голосній,
 Коб було матьонци жалосній.

178 (91). Дивки співають.

На загуинні да широкая долина.
 Там Манічка миз родиню ходила,
 Свого батинька низьким уклоном просила:
 – Подиржи мене, да мий батиньку, ше з рочок,
 Поки я зношу гетой зильоний (зилін) виночок.
 – З Богом, з Богом, моє діятко, од мене:
 Єсьця в мене менчая дочка за тебе –
 Зносить вона гетой зилін виночок биз тебе.

179 (92). Дивки співають.

– Зильоная пановія,
 Чого так споловіла?
 – Як же мні пановійци
 Да зильонинькуй бути:
 С кориня вода миє,
 А збоку вітьор віє,
 А зверху сонце гріє –
 Пановія половіє.
 – Молодая Манічка,
 Чого так засмутіла?
 – Як же мні молоденькуй
 Да бути висьолинькуй:

Забирають од батинька –
Завизуть до свьокорка,
З батиньком росстатися –
С свьокорком познатися,
З батиньком на порози –
С свьокорком у дорози.

180 (93). Дивки співають на дворі. Ше дівка в батька, її хутко одвозитимуть.

Вийшла Лідочка пуд калиноньку,
Пуд калиноньку стала,
Ручки згорнула, тяшко зотхнула,
Силненько заплакала.
Пришов до її батинько її
Да й питаїцьця її:
– Чого, Лідочка, моє дітятко,
Так силненько плачиш?
– Як міні, батиньку, як міні, ріднинький,
Силненько ни плакати:
Мизики грають, дивки гуляють,
А мине ни приймають.
А молодочки, як ягодочки,
До себе намовляють:
– Кидай, Лідочка, кидай, молода,
Дивоцькоє гулянне,
Да ходи з нами, з молодочками
На своє горованне.

181 (94). Дивки співають, як вибираїцьця молодуха.

– Озірная рибонько,
Як тобі ни нудненько,
З гозира в рику йдучи,
Муляну воду п'ючи.
– Молодая дівонька,
Як тобі ни смутненько:
Забирають од батинька,
Завизуть до свьокорка.
З батиньком росстатися –
С свьокорком познатися.
З батиньком на порози –
С свьокорком у дорози.

182 (95). Госінна. пісня. Співали дивки г^осиню на г^осінний матів. Чясом співали на висілі, як молодуху забирають. Співали на висільний матів.

– Високая гиронько,
По тобі киньми грають (ідуть),
Гироньку розбивають.
– Молодая дівонько,

По тобі батько плаче.
– Хай плаче, як жялує,
Хай мине намалює
У комори на скрині,
На білуй папирини.
У комороньку вийде,
На папероньку гляне,
То його серце в'яне.
Ой в'яне, обмирає,
Шо дитята нимає.

182 а (96). Той самий текст, що і № 26.

183 (97). Спивають дивки на гулиці, а як холодно, то в сінюх.

Ой із нового двора
Сивий кинь вибигає.
Ни сам ви'н вибигає –
За їм бижить Колічка,
Канчучком махаючи,
Голоском гукаючи,
Манічку викликаючи:
– Манічка, моє серце
(Молодая Манічка),
Очини воротичка,
Упини мні коника.
– Молоденький Колічка,
Рада б я очинити
(Рада б я очинила),
Коника упинити
(Коника упинила б),
Да боюсь батька свого.
– Ни би'йся батька свого –
Би'ись мине молодого,
Канчучка золотого.
Канчучок вгору скаче –
Манічка по косі плаче.
Ни так вона по косі –
По батьковуй роскоши,
По рідного роскоши.

184 (98). Спивають дружко, свашки.

Гнуткая лишчинька
Коло явора гнецьця.
Молоденький Колічка
Коло тєстинька трецьця:
– Тєстиньку, ми'ї батиньку,
Суджоний, як роджоний,
Пускай нас додомоньку,

Коб ми де ни зблудили,
 Коб чого ни згубили,
 Ни скрині, ни пирини,
 Ни Манічки-княгині.
 Як ми скриню згубимо,
 То другу купимо.
 Як Манічку згубимо,
 Другеї ни найдимо.
 Другая ни така,
 Як гета молодая.

185 (99).

Пливла гутовка водою
 Да й шовковию травою.
 – Трава-мурава да й шовковая,
 Вилигай пудо мною.
 Ішла тещча в комору,
 Да вила зятя с собою.
 – Ой тещчо, тещчо, нирідна мати,
 Чим будиш даровати?
 – Дарую, зятько, дарую,
 Тобі корівку готую.
 – Ой тещчо, тещчо, нирідна мати,
 За гете ни дзінькую.

Повторяїтьця ше два рази. Другий раз на місьці слова "корівку" співаїцьця "бодиньку", а третій раз – "дочиньку". Третій раз пісня кончяїцьця словами: "За гете подзінькую".

186 (100). Спивають в сватах пирид од'їздом, як забирати молодуху до жиниха.

Ходить жинишок по синожати, стриляє,
 Усе ж бо ви'н сиви гутовки ціляє.
 Ой стрелив, ни целив, ни трапив.
 Дякую Богу доброго тесьця натрапив,
 Ни так тесьця, як молодую дівоньку.

Другий раз на місьці слов "доброго тесьця" співають "добрую тещчу".

187 (101). Свашки співають, седячи.

– До бору, віптїчко (птушички), до бору,
 Вже налитались по полю.
 – Ой шче ни много питали,
 Ярюю пшаницю зобрали.
 – Додому, сватики (сватове), додому,
 – Додому, панове, додому,
 Вже находились по двору.
 – Ой шче ни много ходили –
 Вже мого тєстинька вгниви́ли,

Вже бочку вина випили.

188 (102) Сватовська жартовлива пісня.

Додому, сватове, додому,
Поїли коники соломучу.
Додому, свати паскудни –
Вже кони стріху поскубли.
Додому, свати погани –
Вже кони стріху порвали.

189 (103). Сватовська жартовлива пісня.

Додому, сватове, додому –
Поїли коники соломучу,
Ше й пшаничну мякину,
Ше й попудплиттю прокиву.

189a (103a). Той самий текст, що і № 173 (85).

190 (104). Спивають до дружка с сватами, коб хучій їхали.

Ой ти дружичку-баламутничку, ти золгав,
Ти ж нам всеї правдоньки ни сказав:
Ти ж нам казав, шо деветь синив, як дуби'в –
А ми пошли, одного нашли биз зуби'в,
А ми пошли, одного нашли, й той лухий.

191 (105).

Свитовая зиронько,
Да (Ой) зийди ранесинько,
Засвити виднесинько,
Покиль (Поки) я вибируся
З батьковий комори
Да й на свьокрови кони,
На суджоного кони.
Із комори викочу,
Із обори вивиду,
Із комори за гушкц,
Із обори за рожкц.
Із комори бодиньку,
Із обори корівку.

192 (106). Свашка чи старії баби заспивають, як надоїсьць ждати, шо довго вибираюцьця, як молодуху визе жиних до себе, забирає.

Нуге-нуге ни баламутьте,
Батька просіте, дочку видіте.

Як шихуїцьця молодуха од'їшчяти до жиниха і ставляють вичеру, то вона вже сидить так, ни вичерає. Вона поїсьць десь "тайно", в комори чи де. Такий був звичай.

193 (107). Спивають свої баби, родня в хати, дружко.

Чому, Манічка, ни вичераїш
Батькові вичери?
Ой як пійдеш да й до свьокорка,
Ни будиш вичерати.
Сами сядуть, повичерають –
Тибє пошлють по воду.
Принисла води, подала пити –
Становись лошки мити.
Помила лошки, пополокала,
Силненько заплакала.
– Коб моя мати да гете знала,
Мні б вичеру прислала;
Ни за місяцем, то за зорою,
Ни братом, то систрою;
Ни за місяцем, то за зиркою,
Ни братиком, то систринкою.

194 (108). Дивки співають; можуть і пуд винками спивати.

Вже тобі, зозулька, минає
Все виснянське литанне,
Все питрівське кованне.
Куди хотіла – литіла,
Де сіла-впала – ковала.
Вже тобі, дівонька, минає
Все дивоцьке гулянне,
Все хлопчівське коханне.
Куди хотіла – ходила,
Шо хотіла – робила,
Кого хотіла – любила.
Волики гнала – спивала,
Музики чула – гуляла.

195 (109).

Вбирайся, дівонько, вбирайся,
В новії возки вкладайся.
Ой чяс-пора, година твоя
Да й на бут виїшчяти.
– Уже ж бо я вбралася,
В новії возки вклалася.
Ой десь пошов да миї батинько –
Ше я ни кланялася
(Нікому дзіньковати).

Як другий раз повторяють, то там, де "миї батинько", співають "моя матьонка".

196 (110). Гето ше в хати свашки співають.

Сидить жинишок у океничку читає,
Свого коника да на силюнку питає:
– Чи важисься, вороний коню, на силу?

Чи завизеш до мого батька кнагиню?
 – Ой як даси, молод жинишок, оброчку,
 То завизу дорогий товар ше й бочку.

197 (111).

Сядьмо, батиньку, повичераймо зо мною,
 Повичеравши, пи́йдимо в поділ с тобою.
 Тобі, батиньку, хата, сіни, комора,
 Міні молодуй – скрині, пирини, корова.

Од'їшчяючи до жиниха, обходеть окола стола; ни всі ходеть, оно чоловік
 скільки. А свашки співають:

198 (112).

Соничко з раю зиходить,
 Ясноє з раю зиходить.
 Манічка вкрай столу ходить,
 Молодая вкрай столу ходить,
 Батинька поділу доходить,
 Рідного поділу доходить:
 – Батиньку, поділ зо мною.
 – Дітятко, ниправду мовиш.
 – Батиньку, сам же ти бачиш:
 За мною все чужина ходить,
 Колічка за ручничок водить
 (по-новому: "за ручку водить"),
 Й од мене поділу доходить.

Виходеть з-за столив. Молодуха виходить с хати. Батько й мати молодеї са-
 децьця на прип'їчнуй лавци. Молодуха й молодий кланяюцьця їм. І як до винця
 їдуть, то кланяюцьця. А свашки співають:

199 (113).

Кланялася бироза
 Да зильонинькуй дуброви:
 – Ой клі́н-по-клі́н, зильоная дуброва,
 Де твоє постоя́нне?
 Як я в тебе бувала,
 Би́йного ві́тру ни знала,
 Оно ти́лько зильонинькая
 Голлі́чко роспускала.
 Кланялася дівонька
 Свойому батиньку низенько:
 – Дяку тобі, до ми́й батиньку,
 За твоє годованне.
 Як я в тебе була,
 Оно (ти́лько молоденькая)
 Кисоньку годовала.

200 (114). Баби співають пирид тим, як од'їшчяти.

Молодая дівонька
По нових сінюх ходить,
Свого батинька просить:
– Ой ми́й батиньку рідний,
Пири́ди дорожненьку,
Й уди́ли мні долиньку.
– Моє дітятько рідне,
Хай тобі Би́г пирейде,
Тобі долиньку вділити.

201 (115). Як виходеть с хати, вибирайцьця молодая, то свашка співає.

Закидай, матко, дрова,
Оставайся здорова.
Замітай, матко, попел,
Бо твою дочку вхоплеть.
Вимітай, мати, жар, жар,
Коб було (Бо тобі) дочки жяль, жяль.

202 (116).

Висвиснув силізень,
– Ой чи всі мої силізнята
За мною впливають?
Одна гутовка одозвалась:
– Ой ше ж бо я осталась,
Ой осталась, приосталася –
На мори купалася.
Викрикнув дружичко,
С хати в сіни входячи:
– Чи все моє милоє сваттє (браттє)
За мною виступає?
Одна дівонька одозвалася:
– Ой шче ж бо я осталась,
Ой осталась, приосталася –
Батиньку кланялася.

Співайцьця другий раз, то вже ни "батиньку", а "матьонці".
Молодуха виходить с хати, плаче.

203 (117). Дружко і дивки можуть співати:

Ни куй, зозулька, в чистому поли –
Ше накуєсья в зильонуй дуброви,
Зильоне голле прохиляючи,
К листу голилку прикладаючи.
– Ни плач, дівонька, в батька живучи –
Ше наплачисься, до свьокорка йдучи,
На його пороги наступаючи,
Його знарови пириймаючи.
Його пороги порожистії,
Його знарови наровистії.

Як пиреймеш – хвальона будеш,
 Як ни пиреймеш – суджона будеш.
 – Я його пороги попириступаю,
 Я його знарови попириймаю.

Молоді вийшли с хати. Як виходеть, дружко христить двери. А жинихова родня, свати, нисуть на ви'з сундука і постелю молодєї. На сундукови сидить брат її – за сундука і за постелю треба платити. Торгуюцьця. Скупляють сундука і постелю – дружко платить братови. Постеля молодушина: пірнач і дьві довги подушки, коб було молодим на чим спати і чим надинутись. А до теї, до Миколайовської війни молодуха свою одежу клала ни в сундук, а в бодню. Бодню з одежію визла молодуха до молодого. Бодня – така би бочка, звичайна бочка, висока, оно з гушима і з віком, віком закривалась, зачиналась. Віко такоє, таби на дижі, оно дьві дирки на гуши. А в гушух тоде дирки, шоб кия засунути, шоб віко ни спадало. В бодні чи в сундуці треба, коб полотна було найби'льш, шонай-би'льш, коб була повна бодня, коб були кожух, свитка, курта, сорочки, андараки, коб хоч один андарак. Вся опратка в бодні.

А свати бируть в хати і нисуть ни ви'з. Брали потась і виритьона, ше й куделя прив'язана до потасі і виритино. Бируть гобраза, люстро, потась, прачя, трепачку, сирпа, чясом качяло, лошки, миску. Гобраза бире молодая, як їде до жиниха, а гинча – як їде в церкву. Свашка забирає гобраза і люстро, як до жиниха їдуть. Колись у церкву гобраза ни брали. Чясом ше шо бируть. А молодуси, як їде, то вилікого бохона хліба втилеп-леть, і надіжником укручаний, коб надовго її хватило. В молодухи пудручники, маленьки булочки. Вона їх в кишені носить, а може й за пазуху заложить. І гуска, булка, кубаса, повбитилок горілки – тим, хто чипця кластиме.

Молоді на дворі. Дружко спиває:

204 (118).

Ой на дівонци й а (да) китаїчка блякує
 (Гето пудвичок повни плечи)
 Її батинько, пириходячи, частує
 (На од'езди частують коло воза молодих)
 – Ой частуйся, моє дітятко, частуйся,
 А на суботоньку в гостиноньку готуйся.
 (Бо в суботу ввечери, на вечор в гостину кличуть)

205 (119). Дивки на двори спивають:

Вже зозулька в луги влягає.
 Вже Манічка в вози всядає,
 Своім дивочкам добрануч дає:
 – Добрануч, дивочки, мої компаньочки,
 Остаюцьця вам подаруночки,
 Подаруночки, в саду квіточки,
 З рожи чирвони, з рутки зильони.
 Будите вिति собі виночки.
 Споминайте мене, виночки в'ючи,
 А я вас буду, по воду йдучи.

Споминайте мене щогодинок,
А я вас буду щониділоньки.

Молоді садечця на ви́з. Молодий треба коб на ви́з посадив молодую. На ви́з нисуть корова молодого і співають:

206 (120).

У саду калина цвите,
У саду чирвона цвите,
Дар Божий до повозки йде,
Брат рідний на руках нисе.

207 (121). Дивки співають:

Ни їдь, Манічко, с сватами,
Останься з нами, з дивками –
Пошиїм шубоньку з лялками,
Зов'єм виночка с павами.

208 (122). Дивки співають:

Огляньтесь, паробочки,
Чи всі ваші дивочки?
Упала мла на дорози –
Ваша дівка в чужим вози!
Коб гужі порвалися,
Коб ми тут осталися!
Коб дуга полomalась –
Коб ше й дівонька осталась!

209 (123). Дивки співають:

Попирид воза біла бироза,
Її вітьор колише.
– Virнись, дівонько, virнись, молода,
Тибє батинько кличе.
– Ой хай кличе, хай пирикличе,
Я йому отслужила:
Ой у поли да й на снопкови
Серпика положила.
Попирид воза біла бироза,
Її вітьор колише.
– Virнись, дівонько, virнись, молода,
Тибє матьонка кличе.
– Ой хай кличе, хай пирикличе,
Я вже юй отслужила:
Ой у комори да й на бодиньци
Ключики положила.
Попирид воза біла бироза,
Її вітьор колише.
– Virнись, дівонько, virнись, молода,

Тибє братики кличуть.
 – Ой хай кличуть, хай пирикличуть,
 Я вже їм отслужила:
 Ой на покоси, на синокоси
 Грабильки положила.

Колись скупляли бодню і постелю молодеї в комори, а вже пuzній стали на вози.

Колись молодую, як одвозили до жиниха, то вповивали – вкручували полотном. І гетак їхала вона. Вповивають молодую: тонке полотно треба. Окола голови полотно, оно крохи винка виднє, ше й пуд бороду. Ше впирод впов'ють. Як вповивають, то спивають:

210 (124).

– Дітятко, чи буде того?
 – Батиньку, ше того мало,
 Ше треба на покривало.

Як вивиде дружко молодих на двір, вони коло воза стоєть, а дружко йде в комору торговатись за бодню, за постелю. Вже посля гетїї войны стали на вози сундука й постелю скупляти, а то в комори.

Все забрали, сіли на вози. На пиредній ви́з дружко впирод, поганяє коней. За дружком коровай посиредини воза. А молодїї за дружком, за пличима, і за короваем. А за молодими – приданки, дві приданки, пличима до молодих, і свашка, і брат його. Ше й на тиї вози садєцьця од молодеї. Чоловік штири од молодеї їде, молодуха п'ята. А можуть і двох їхати. І коб хлопець який був од молодеї, мужчина. Тиї, шо їдуть заре од молодеї з єю до жиниха – гето приданки чи придане.

А з родні молодого одного свата оставляють в молодеї, ночує, бо пиризвяне може дороги не знають. Ви́н виде пиризов до сїбе (до молодого), показує дорогу, на другий (на наступний) день. Але смиються, кажуть, шо на квашилину оставили свата.

На од'єзди обходєть молодих три рази окола водою, і воду ллють конном пуд ноги.

В молодеї заре повичерають посля од'єзда молодих, да й – спати. Хто близько, то додому йде. Як повизуть молодую, то спивають:

211 (125).

Оглядїлася мати,
 Шо нима дочкї в хати,
 Оно її слїдки (слидки) знати,
 Шо ходила по хати
 Жовтими чиривиками,
 Золотими пудкивками.

А свати з молодею вже виїхали. Їдуть. Спивають:

212 (126).

– Боровая пчілонька,
 Куди литиш проти ночи?

- 213 (127).
Ни боїсься ти ночі?
Де будеш ночувати,
Де собі нучлі́ мати?
– Обмеркну у борочку,
Освину у садочку.
– Молодая Манічка,
Куди їдиш против ночі?
Ни боїсься ти ночі?
Де будеш ночувати,
Де собі нучлі́ мати?
– Обмеркну у батинька,
Освину у свьокорка,
У новуй комороньци,
На тихуй розмовоньци.
- 214 (128).
Зильона дуброва розлигаїцьця,
Листом доріжка устилаїцьця.
Свьокор нивісти сподиваїцьця.
– Ни будь, нивіста, вельми хвастлива,
Да будь, нивіста, в Бога щаслива.
Роспусти долю по мойому полю,
А пудділлічко на пудви́р'їчко.
Коб моя нива жито родила,
Коб моя обора коровки плодила,
Коб на ниви копи стояли,
Коб на обори воли буяли.
- Вже пуд'їхали до воріт.
215 (129).
А ни рі́й гуде, а ни пчілонька, шо в бору –
Жинишок іде й а з дружиною додому.
– Вийди, вийди, да ми́й батиньку, до мене,
Прийми мене й а з дружиною до себе.
– Як добрий будеш, дак мий синочок, до мене,
То прийму тебе й а з дружиною до себе,
Дорогий товар в комороньку заочу,
Твою княгиню (дівоньку) в свитличиньку завиду.
Як такий будеш, синочок, до мене, який був,
З Богом, з Богом й а з дружиною, де ти був.
- Очиняй, свьокорко, ворота –
Їде нивіста богата:
Пуд єю коники косати,
Виде коровкѹ рогати,
Жине овичичкѹ вовнѹсти,
Литєть гусоньки пирі́сти,
Питають Манічки: – Де сісти?

– Садітєсь, гусоньки, на дворі,
 Бо я ни знаю, де хливи.
 Ох як же я тут поживу,
 То тоди Я вас зажину.

Вже в'їхали, вже на дворі.

216 (130).

Уленула зозулька
 Миз вишньовії садочки.
 Сюди лєнула, туди лєнула –
 Нікуди вилєнути:
 С правого боку все вишнї,
 А по лївому – чирєшні;
 Сюди лєнула, туди лєнула –
 Нікуди вилєнути.
 Наїхала Манїчка
 На свьокоркове пєудвїр'є.
 Сюди глянула, туди глянула –
 Нікуди виїхати:
 С правого боку коморї,
 А по лївому – обори;
 Сюди глянула, туди глянула –
 Нікуди виїхати.

Вже приїхали. співають:

217 (131).

Ой винись, мати, діжку,
 Бо привіз син нивістку,
 Високу, як ялину,
 Чирвону, як калину.

А де збоку пацани, жартуючи, заспівують:

218 (132).

Ой винось, мати, діжку,
 Бо привіз син нивістку,
 Високу, як ялину,
 Чирвону, як жарину.

219 (133). Хто-нибудь посторонний завидє.

Коники тупу-тупу,
 Привизли добру ступу,
 Шо хліба ни замісить,
 По пояс супель вісить.
 Коники гердю-гердю,
 Привизли добру пердю.

Як приїхали, то молодий ссаджує молодую з воза. Виходєть батько й мати молодого, виносєть хліб, сил, кубасу порізану, все гетє на тарілци лижить. І горілка

в плясци. Частують молодих. Молоді частуюцьця. Горілки ни допивали всеї, а виливають нидопите кириз голову. Молодая губу вткне да й кириз голову геть тую горілку. Треба горілку розлити, коб нивістка була здорова, коб вибрикувала. Як приїхали молодії, то палеть свічки, ставлють на шалівци коло гобразі'в. Батько й мати просеть молодих у хату. Заходеть у хату. перший іде дружко, христить гушаки, порога. За їм – молодії, а за їми приданки. Коло молодухи придане. Як входить молодуха в хату, то типер цокерики кдає, а тоди сир клала молодуха. Поб'є на грудки сир і кладе: у запеч, кучку, і ше на дворі, і на припеч, а діти збирають той сир. А сир клала в кучку, то казали, гето коб одежа була біла таби сир. Ше молодая сипала зернята на запеч.

Як молодих видуть в хату, то співають:

220 (134).

Сіяла Манічка чирвїн мак,
 Ни вдавалась свьокру в знак.
 Її свьокорко ни позвав
 Да й панюхною назвав:
 – Накрийсь, панюхно, хвартушком,
 Коб ни припала порошоком;
 Накрийсь, панюхно, платочком,
 Коб ни припала пилочком.
 – Я тобі, свьокорко, ни пане,
 Я тобі, свьокорко, слугою,
 Твойому синочку жоною.

221 (135). Приданки співають:

Вступила Манічка в новую хату,
 Кинула гочима по новуй хати,
 Думала-гадала, як свьокра звати?
 Назвала б батьком – батько нирідний.
 Хоч вин нирідний – назвати вгідний (достойний).

222 (136). Співають посторонни:

Свьокор нивісту поздоровляє:
 – Будь здорове, дитя, пуд вповивальцем*,
 Пуд повивальцем, пуд Божим даром.

* Вповивальце – гето полотно, котрим вповита молодая. Колись то вкручували винка, на винка полотно накинуть.

Зайшли в хату. Молодая вішає гобраза. На гобраза – ручника. А свашки ше вішають ручники. А коровая з воза нисуть в комору і співають:

222 а (136 а). Той самий текст, що і № 46 (13).

А посля с комори коровая на сти'л і тоже співають:

222 б (136 б). Той самий текст, що і № 157 (67).

Обходеть окола стола. Дружко благословить молодих:

222 в (136 в). Той самий текст, що і № 77 (44).

Посля садить дружко молодих на посад. А заре вичерають. Як привизуть молодую до жиниха, то вже тая пляшка і тая булка дружкови ни треба. Поки молодая

в винкови, то стараюцьця натто хорошу вичеру. Курицю обжярану цілюю і ше пару куринят обжяраних. Ше добру кухарку вибирали. І посядєть – куринятка-пудросточки і куриця, і всі ціліньки. Потом гете їдєть. А на той сти́л, шо молодїї, треба, коб мед був – колись меду бильш було, чим типер.

Повичерають. Посля пирипивають молодого. Пирипивають гетак само таби й молодую. Молодий оно кланяїцьця, а ни виходить з-за стола цюловати. Жиниха дарили грошима. Можуть і врано пирипивати. Але по колишнуй моди треба ввечири, поки молодая в винкови. Як пирипивають молодого, то спивають:

222 г (136 г). Той самий текст, шо і № 159 (70). На місьці слова "дівонька" чи "Манічка" спиваїцьця "жинишок" чи по йменню ("Колічка").

222 д (136 д). Той самий текст, шо і № 160 (71). На місьці слов "Ступила Манічка" і "Махнула ручничком" спиваїцьця "Ступив Колічка" і "Махнув хустою".

222 е (136 е). Той самий текст, шо і № 161 (72). На місьці слова "дівонька" чи "Манічка" спиваїцьця "жинишок" чи по йменню ("Колічка").

А кличуть пирипивати, до пирипою, гукають: "На спомаганне! На спомаганне!" І як молодую пирипивають – тоже.

Пирипили. Виносьєть коровая в комору. Спивають:

222 є (136 є). Той самий текст, шо і № 46 (13).

Як пирипили, то молодуха ше дає подарки тим, хто оставався вдома, де який тьотки, ля старих тонкого полотна, ближчим, а дальнішим – ручники, таби всім. Чясом врано дає подарки. Як дарить молодая, то спивають:

223 (137).

– Білая либидина,
Чи весь ліс побилила?
– Ой билила, билила,
Дубочка вмилила.
– Молодая дівонька,
Чи весь рід обдарила?
– Ой дарила, дарила,
Свьокорка вмилила.

Спиваїцьця килько раз. На місьці слова "Свьокорка" другий раз спивають "Свьокрївку", третій – "Братикув" чи "Братика", читьвьортїй – "Систринок" чи "Систринку", п'ятий – "Дядичкув" чи "Дядичка", шостїй – "Тїточок" чи "Тїточку".

Треба, коб молодуха пройшлась, коб вийшла погуляла, коб пубачили, чи вмїє гуляти (танцьовати), чи ни кривая.

Посля молодуху видуть в комору. Там знимають винка і кладуть чипця. Клади чипця, каницю і пудвичку на чипцеви назад зав'єзували. Гинча – кохту, сподницю, чи платте, і сорочку, все поминяє. На чипець хустку, а колись – намитку. Як вбируть молодую в чипець, то вона тих частує, хто вбирав. В молодухи в сундуці курижка – гето така булочка довга, і кубаса, і горїлка, як колись, то повбутилок чи який кручок горїлки. Вона ламне тую курижку. А ручника одв'язує молодая од руки, як приїдуть до молодого. Вбрали молодуху, видуть її, спивають:

224 (138).

На мори ліліє,
А в комори биліє,
Биліє да стипиріє

225 (139).

Білая либідонька.

Ти святий пониділку,
 Зопсовав ти нам дівку:
 Посадив пуд полицію,
 Нарадив молодичію,
 Посадив пуд посвітом,
 Нарадив білим цвітом.

Колись ше молодуху вили до колодязя, шено вбравши в чипця – чи вміє воду черпати. Молодуха кдає сира в колодяз і черпає воду.

Колись, поки молодуха в винку, то водили молодих "спати" в клуню. Можуть ше й в молодушиного батька. Вони там ни лажецьця спати і ни роздіваюцьця, оно постоець чи посидець. На миңютину їх завидуть в клуню, зачинеть там, двери зачинеть. Пожартують, очинеть двери да й видуть назад.

Посля ше повичерають, погуляють да розходецьця, хто блисько. А хто далеко, то лажецьця спати. Придане, як блиьски, то додому йдуть, а потом с пиризьвянами приїдуть, а як далеко, то остаюцьця, але потом виходеть до пиризьвян.

А як свати поїхали до молодеї, то в молодого мало хто оставався. А хто оставався, то частуюцьця, хто хоче – погуляє, хто дешо поспиває.

Ну а на конець в молодого лажецьця спати. Пирид сном ше деякая баба одозвецьця, заспиває:

226 (140).

Ой знати, знати, шо нирідна мати:
 Лажицьця нивіста биз вичері спати.

(Нирідна мати – гето свьокрив)

Так пройшов другий день висілля. В гетой день родня молодого їздила до батька молодеї. А на третій день – гето пиризов – родня молодеї приїде до батька молодого.

ТРЕТІЙ ДЕНЬ ВЕСІЛЛЯ

Третій день висілля. Повставали, повмивались, повбирались. Посходились – бо дехто додому ходив. Молодуха перша йде по воду. Чясом молодого пирипивали, як ни пирипили вчора ввечири. Молодуха треба коб була в висілних вборах, як пирипивають, а посля вже юй чипця кладуть.

Молодуй приносець сніданне. Брат приносить чи привозить. Сніданне молодуй: кубаса, бутилка, кавалок булки. Його покрають на столі. Молодуха в комори наїсьця, коб "нихто ни бачив". В молодого снідають, і молодуха снідає, і приданки. Посля брат, завівши сніданне, ворочаїцьця додому – до батькив молодеї. Як приїде брат, то спивають:

227 (1).

Біг зайчик кириз гайчик, скік на ви'з.

Їздив братко по сестринку – ни привіз.
 Біг зайчик кириз гайчик – плигає.
 Їздив братко по сестринку – немає.
 Буде нас наша мати питати,
 Що ми будимо нашуй матери казати?
 – Ой там же нас медом-вином поїли –
 Нашу сестринку й у комороньци втаїли.

227a (1a).

Ой біг зайчик кириз гайчик – скік на ви́з.
 Їздив братко по сестринку – ни привіз.
 Ой там його медом-вином поїли,
 Його сестринку в комороньци втаїли.

Один сват з родні молодого остався в молодей, в батькиві її, ви́н виде пиризов.
 А врано за роднею молодей од молодого приішчяє посланець. В молодей поснідали
 і збираюцьця до молодого.

Вся тая родня молодей, шо поїде в гетой день до молодого, зовуцьця
 пиризьвяне (баби й дивки – пиризьвянки). А гета чясьць висілля зовецьця –
 пиризов. В пиризван є пиризванський дружко. Пиризванського дружка вибирали
 пиризвяне. Пиризванський дружко з булкию хліба, хусткию білию окручаний хліб.
 А горілки й канчука ни було в пиризванського дружка. Ше й кажна пиризвянка
 бире по куску хліба, кусок хліба чи булочку в платочок. Пиризванський дружко ни
 вельми молодий коб був. Як свати їдуть до молодей на другий день висілля, то ше
 дехто би́льш остаецьця вдома. А як вже в пиризов їдуть, то од старого до малого,
 всі їдуть.

Садецьця пиризвяне на вози. На першим вози пиризванський дружко, батько й
 мати молодей. Як вибираюцьця чи як виїхали, то співають:

228 (2).

Чого ти, батиньку, спузнився?
 Чи ниславоньки боїсься?
 Ни би́йся, батиньку, ни би́йся,
 В жовтиї чоботки обуйся,
 Бири пирожки пуд ручки
 Да їдь в пиризов (в гостину) до дочки.

Ше співаїцьця до матьонки. На місці слів "батиньку", "спузнився" співають:
 "матьонко", "спузнилась".

229 (3).

Ой добрая да годинонька настала,
 Наша Манічка да по батинька прислала.
 Ой прислала чотири коні, п'ятий ви́з,
 А шостого хурманичинька, коб привіз.
 Дала йому копу грошей на страву,
 Ой коб привіз мого батинька на славу.

Пісня повторяїцьця ки́лька раз. На місці сли́в "по батинька", "мого батинька"
 співають: другий раз – "по матьонку", "мою матьонку"; третій раз – "по братики",
 "мої братики"; читьвортый раз – "по сестринки", "мої сестринки"; п'ятий раз –

"по гостоньки", "мої гостоньки".

Пиризвяне їдуть і співають:

230 (4).

Молодая Манічка
 Вибигла на гулоньку.
 Припала к дорожиньци.
 Чи шумить дубровонька,
 Чи стучить дорожинька?
 Як шумить дубровонька,
 То би'йний вітьор віє.
 Як стучить дорожинька,
 То ми'й батинько їде
 З усею родинюю
 За свею дитинюю.

Пісня другий раз повторяїцьця. На місці сли'в "ми'й батинько" співаїцьця – "моя матьонка".

231 (5).

Молодая Танічка
 Довго батинька ждала,
 Коврями двори вслала,
 Яворів насадила,
 Соколів принадила,
 Пудви'р'є звислила.
 Оно батинько на дви'р –
 Коврі вгору знялися,
 Яворі зашуміли,
 Соколі политіли.

Пісня повторяїцьця ше раз. На місці сли'в "батинька ждала", "батинько на дви'р" впотрибляють слова: "матьонку ждала", "матьонка на дви'р".

232 (6). Співають вже як на дви'р з'їдуть, а можуть ше й їдучи.

Ой дин добрий, добри люде, ми до вас –
 Десь прилітіла наша титірка тут до вас.
 Покажіте, ни таїте – вона в вас.
 Хоч ни її – пір'їчко її на показ.
 Ой дин добрий, добри люде, ми до вас –
 Десь завизьона наша дівонька тут до вас.
 Покажіте, ни таїте – вона в вас,
 Хоч ни її – красу її на показ.
 Чи такє на юй вбраннічко, як у нас?
 У нас була в зильоному виночку –
 Типер у вас в білінькому рубочку.

("Рубочок" – гето чипець)

233 (7).

У поли либидина
 Тонкая, високая,

Увирху широкая.
 Коло теї либидини
 Пиризвяне блудили.
 Ой блудили, блудили,
 Дорожиньку згубили.
 Пубачили Манічку
 В вишньовому садочку,
 В білінькому рубочку.
 – Молодая Манічка,
 Вкажи нам дорожиньку,
 Свого свьокорка пудви¹р'є.
 – Пиризвяне-паняне,
 Чи ж вите ни видали
 Мого свьокра пудви¹р'є:
 Ой у мого свьокорка
 Три сади калинових (2 рази),
 Три колодязи нових.
 В першому колодязи
 То й вино зильоное,
 В другому колодязи
 То й мидок солодинький,
 В третьому колодязи
 Горілка дорогая.
 Ой вино зильоное
 То ля мого батинька,
 А мидок солодинький
 То ля меї матьонки,
 Горілка дорогая
 Ля всеї родиноньки.

234 (8).

Наїхало пиризвян повний дви¹р,
 Рубають дериво усе клін,
 Роб'єть скрипочки навиби¹р.
 – Грайте, скрипочки, голосно,
 Коб було батиньку жялосно.
 Грайте, скрипоньки, голосній,
 Коб було батиньку жялосній.

235 (9).

Крякнула сива гутовка на мори.
 Одозвалася молода Манічка в комори:
 – Чи є, чи є а ми¹й батинько на дворі?
 Нихай викупить мене молоду з ниволі.
 – Чи за много, моє дітятко, з ниволі?
 – Ни за много, да ми¹й батиньку, з ниволі:
 За сто злотих, за тисячу чирвоних.
 – Ни викуплю, моє дітятко, николи,
 Живи собі, як тобі Господь позволив.

236 (10).

Вийди, Манічка, с хати,
Приїхала твоя мати –
Привизла нитку, голку,
Ше й клубушичок шовку,
Коб шила-вишивала.
– Моя матьонко рідна,
Ни в таку семню впала,
Коб шила-вишивала –
Оно товчи-молоти
Ше й по воду ходити,
Оно товчи-молоти –
Нимає порожноти.

236а (11). Той самий текст, що і № 29. Дивки співають чясом.

Пиризвяне злізли з возив. Ідуть. Зразу пиризвянський дружко, після батько й мати молодеї. А молодуха ше раньше вийде з жинихом. Колись як судошяють молодії пиризвян, то молодая й молодий треба коб поциловали кожного, починаючи з батька й матира. Ну а вже гето, то молодуха поклоницьця батькови й матири і поцилуїцьця. Може ше кого поцилує. А жиних стоїть. А після свьокор с свьокрухню виходеть просити (приглашати) в хату. Пиризвяне йдуть в хату і співають:

237 (12).

Росточи, свату, хату –
Сватови сіни тіснії,
Ідуть пиризвяне пишнії.
На їх шубоньки дмуцьця,
В ручках пирожки труцьця.

Ше пиризвяне в сінох чи на дворі. А в хату йдуть дві-три баби й мужчина застилати (накривати) настилниками столи. Гето з родні молодеї. Таби дружко на пиридоїшче, так вони заре першими йдуть. Застилають столи і співають:

238 (13).

Ой послала нас мати
Столикув застилати.
Дала нам три обруси,
Коб заслали молодуси.
Дала нам три китайки,
Коб заслали столи-лавки.

239 (14).

Вите ж мої настилнички
Де ж вите робилися,
Де ж вите билилися,
Кому ж вите згодилися?
Де ж вите качялися,
Куди ж вите й попалися,
Тонкії, білінькії,

Й паперу румненькій?
 – Робились у батинька,
 Згодились до свьокорка.
 Качялись у матьонки,
 Попались до свьокрівки.

Заслали столи, їх почастовали. Тоди співають:

240 (15).

Ми столи застилили,
 Тут (Там) же нас частовали:
 Медом солодиньким,
 Вином зильониньким
 Ше й ги'ркию горілкую.

Посля всі пиризвяне входить в хату. Пиризвянський дружко с хлібом іде і все, ви'н ниц ни робить, двирей ни христить. Заходить, садецьця за столи. Тоди співають:

241 (16).

В саду солов'є гніздо в'є,
 ("солов'є" – гето солов'ї, як много)
 Чи всім пиризвянюм місьце є?
 Кому нимає – кажіте,
 До нового містичка бижіте,
 Золоти крисьолка купіте,
 Напирод батинька садіте.

Пісня повторяїцьця. Там, де слово "батинька" другий раз співають – "матьонку"; третій раз – "братикув"; читьвьортый раз – "систринок"; п'ятий раз – "родиноньку".

Сіли за столи. Молодуха садицьця з пиризвянями, а жиних ходить коло столов і припрохує гостей.

242 (17).

Як сіли пиризвянки,
 То погнулися лавки.
 Як мидочку нап'юцьця,
 То ше й ги'ршей погнуцьця.
 Ни на довго вони сіли –
 Од сироди до ниділі.

243 (18).

Ой бистрая річинька притикла.
 Наша дівонька теплих пирожкив напикла.
 А напикши, на тарілочки наклала.
 А наклавши, свого батинька прохала:
 – Ой частуйся, да ми'ї батиньку, у мене.

Ше повторяїцьця. На місьці сли'в "батинька" і "ми'ї батиньку" співають "матьонку" і "моя матьонко".

В пиризві теже привизуть і оддадут коровайця с сиром чи с кубасою, і

повбутилка. Або того самого коровайця, або свого, замінь. Як оддають коровайця, то співають:

243 а (19). Той самий текст, що і № 156 (66).

Посля співають ті пісні, що й в сватах, на другий день:

243 б (20). Той самий текст, що і № 165 (77).

243 в (21). Той самий текст, що і № 166 (78).

243 г (22). Той самий текст, що і № 167 (79).

243 д (23). Той самий текст, що і № 168 (80).

243 е (24). Той самий текст, що і № 169 (81). Можуть співати "свати", можуть – "приривяне".

243 є (25). Той самий текст, що і № 170 (82).

244 (26).

Ой казали нам люде,
Шо нам чести ни буде,
Шо наш зять молоденький.
Ой хоч ви'н молоденький,
Альби ви'н поки'рнинький,
Кругом столикув ходить,
В руках шяпоньку носить,
Свого тєстинька просить:
– Тєстиньку, ми'й батиньку,
Суджоний, як роджоний,
Частовався я в тибє –
Частуйся ти у минє.

Шє повторяїцьця пісня. Другий раз на місці сли'в "свого тєстинька", "Тєстиньку, ми'й батиньку. Суджоний, як роджоний" співаюцьця: "свого тєшчоньку", "Тєшчонько, моя матьонко, Суджона, як роджона".

245 (27).

Хміль на штичину повиваїцьця.
Батинько дочки допитуїцьця:
– Чи пити, дитя, гєту горїлку?
– Ой пи, батиньку, на здоров'їчко,
Гєто за тєє годованнїчко.
Хміль на штичину повиваїцьця.
Матьонка дочки допитуїцьця:
– Чи пити, дитя, гєту горїлку?
– Ой пи, матьонко, на здоров'їчко,
Гєто за тєє годованнїчко.

246 (28).

Молодая Манїчка
По новим двору ходить,
Ливи гусоньки гонить:
– Ой гиля, ливи гуси,
До хлива ночовати!
Буду вас катовати,
Вичеру готовати,

Батинька частовати.

Ше повторюють всі слова. На місці сли'в "батинька", "рідного" співають: "матюнку", "рідную".

247 (29).

Молодая дівонька
Попудрічку ходила,
Ливи гуси гонила:
– Ой гиля, ливи гуси,
До хлива ночовати!
Буду вас катовати,
Вичеру готовати,
Батинька частовати,
Рідного частовати.

Як другий раз співають, то на місці сли'в "батинька", "рідного" впотрибляють: "матюнку", "рідную".

248 (30).

Молоденький Колічка
Свого батинька просить:
– Ой ми'й батиньку рідний,
Ой частуй мої гости,
Шо с чужей волости.

248a (31). Той самий текст, що і № 172 (84).

248b (32). Той самий текст, що і № 174 (86).

249 (33). Співають і в сватах, і в пиризві, свати чи пиризвяне сами собі, чи й за порогом поспивають.

Як сіли – вола ззіли.
Як стали – вола вклали –
На столі ни кришички,
Пуд столом ни кисточки.

Посидеть за столом, почастуюцьпя, посля йдуть гуляти. Треба коб молодуха погуляла, чи з жинихом, чи так с ким. Посля знов за столи, посля знов гуляти.

250 (34).

Пиризвянський дружичко,
Оглянься (Подивись) в океничко,
Чи їдеть кони сіно?
Як їдеть кони сіно,
Шче ми тут посидімо.
Як їдеть кони солону,
Забираймось додому.
Як їдеть кони стріху –
Ни робімо ми сміху.

251 (35).

Додому, вїптічко (пташички), додому,

- Вже налитались по бору.
Ой ше ни много литали,
Ярюю пшаницю зобрали.
Додому, пиризвяне, додому,
Вже находились по двору.
Ой ше ни много ходили,
Вже мого свьокорка вгнивили,
Вже бочку вина випили.
- 252 (36).
- Молодая Манічка
Свого батинька просить:
– Ой ми^й батиньку рідний,
Забирайся додому,
Ни роби мні догону.
Будуть мні доганяти,
Увесь вік нарикати:
– Ой згубили, згубила
Маніччина родина.
- 253 (37).
- Куди, батиньку, їдиш од мене,
Їдиш од мене, кидаїш мене?
За чим я буду тут зимовати?
За шчо я буду хліб купувати?
– Кидаю, дитя, кони косати,
Кони косати, коровки рогати.
То ти їх будиш тут продавати,
Ти будиш за їх хліб купувати.
- 254 (38).
- Ходить курочка да по смітничку сокоче.
Батько з дочкою росставатися ни хоче.
Стоїть коничок да на стаїньци рогоче,
Батько з дочкою росставатися ни хоче.
Стоїть коничок да на стаїньци нижкию туп!
– Оставайся, моє дітятко, з Богом тут.
- А при конці пиризвяне ше зайдуть за стил. А як одходеть пиризвяне, то кладуть гроши. На сти^л кладуть, там по ки^лька рублів. Посля пиризвяне садецьця на вози і од[’]шчяють, роз[’]шчяюцьця по домам. Як од[’]шчяють пиризвяне, то спивають:
- 255 (39).
- Манічка свого батинька проводить,
За калинови мостоньки заводить.
– Ой вирнися, моє дітятко, вирнися,
Вже на тебе да тви^й свьокорко грозицьця.
– Хай грозицьця, ни грозицьця – ни вирнусь,
Таки ж я свого батинька проведу,
За калинови мостоньки завиду.

Пісня повторяється до матьонки. На місці сли'в "свого батинька", "тви'й свьокорко" співають: "свою матьонку", "твоя свьокрівка".

А в жиниха, як од'їхали пиризвяне, то повичерали да й розійшлись. Так кончився третій день висілля.

Інформатори (від кого записані пісні) та рік запису.

КЛИМЧУК Анастасія Андріївна

№№ 229, 230, 233, 235, 236, 237, 238, 239, 240, 241, 242, 244, 245, 246, 250, 252, 253, 255 – (1957 р.); 248 – (1958 р.); 228, 231 – (1961 р.); 232, 234 – (1965 р.); 243 – (1970 р.); 227а – ?, 247 – ?, 249 – ?, 251 – ?, 254 – ? – (1978 р.).

РЕПІХА Устинія Федорівна

№№ 227 – (1961 р.).

ЧЕТВЕРТИЙ ДЕНЬ І КІНЕЦЬ ВЕСІЛЛЯ

На читьв'юртий день родня молодого йде до батьки'в молодого, а родня молодеї – до батьки'в молодеї. Бируть с собою: булочку, ше шо-небудь на булочку і пляшку горілки. Збирається родня жиниха – в жиниха, а родня молодеї – в молодеї. А зобравшись, садєцьця за столи, частуюцьця. Той пришов, той ше ни пришов. Виходєть з-за столив, мизика грає, гуляють. Садєцьця за столи і співають:

256 (1).

Огляділася мати,
Шо нима дочки в хати,
Ходячи, як вовк виє,
Шо сама лошки миє.

257 (2). І там, і там співають, і в жиниха, і в молодеї.

Стуком да пуком свьокор по клити,
Свьокор по клити – нивісти будити:
– Вставай, нивісто, годи вже спати,
Годи вже спати, пора вставати.
Вже кури піли, зори свитили.
– Ой як я була да й у батинька,
Курей ни чула, зорей ни знала.
Ой як пришла да й до свьокорка,
Кури почула, зори познала.
Кури почула, кросенця тчучи,
Зори познала, по воду йдучи.

258 (3). Родня снідає і співають, і в молодеї, і в жиниха.

Маніччин батинько,
Молодеї ріднинький
Ой устав ранесинько,
Умився билесинько,

Да пошов по городу.
 Нашов у себе шкоду:
 Вирвано в саду рожу,
 Чирвоную, хорошу.
 Маніччина матьонка,
 Молодеї рідная
 Устала ранесинько,
 Умилась билесинько,
 Да пошла по городу,
 Нашла у себе шкоду:
 Вирвано в саду рожу,
 Чирвоную, хорошу.
 Коліччин батинько,
 Молодого ріднинький
 Ой устав ранесинько,
 Умився билесинько,
 Да пошов по городу,
 Нашов в себе пригоду:
 Посаджено в саду рожу,
 Чирвоную, хорошу.
 Коліччина матьонка,
 Молодого рідная
 Устала ранесинько,
 Умилась билесинько,
 Да пошла по городу,
 Нашла в себе пригоду:
 Посаджено в саду рожу,
 Чирвоную, хорошу.

259 (4).

– Ластовонька чирненькая,
 Чого рано з вир'я пришла?
 Ше по горах сніги лижуть,
 По долинах криги стоєть.
 – Я тиї сніги крильцями змиту,
 Я тиї криги ножками потопчу.
 – Ти ж Манічка молодая,
 Чого молода замуж пошла?
 Чи вмітимиш господарити,
 Господарити, господинити,
 Господинити, в хати лад висти?
 – Єсьця в мене да й свьокорко,
 То ви'н буде господарити.
 Єсьця в мене да й свьокрівка,
 Вона буде господинити,
 Господинити, в хати лад висти.

260 (5).

Пошла дівонька в шчириї борки, в ягодки.

- Її батинько кличе-покличе додому:
 – Ниси, дітятко, моє рідное, ягодок.
 – Ни їстимеш, да ми'ї батиньку, ягодок,
 Випустила золотий кубок я з ручок,
 Да россипала, да ми'ї батиньку, ягодки.
 Да їстиме ми'ї свьокорко ягодки,
 Бо ви'н пудніс золотий кубок у ручки.
- 261 (6).
 Ой у середу врано
 Хороше море грало.
 Дівонька воду брала,
 З берега в Дунай впала,
 Ратуночку жадала:
 – Ой ми'ї батиньку рідний,
 Виратуй мене з мора (2 рази),
 Хоч ни служинька твоя.
 – Моє дітятко рідне,
 Хто тебе посилатиме,
 Той з мора ратоватиме.
- 262 (7).
 Ходить свьокорко по нових сінюх, по низу.
 – Ходи, нивісто, разом три діли укажу:
 Першое діло – вставай, нивісто, раненько,
 Другое діло – йди по водицю хутенько,
 Третьое діло – води симницю биленько.
- 262а (8). Той самий текст, що і № 29.
263. (9).
 Жяль міні, батиньку, на тибє,
 Шо оддав дальоко од сибє,
 Ни вилиш ходити до сибє.
 – Ни вилю, дитятко, рочок, два,
 На третій рочок прибудеш,
 Як меї роскоши забудеш.
 Ой ше Маніцци тижня нет –
 До її батинько листи шле:
 – Прибувай, дитятко, до мене –
 Трудно мні жити биз тибє.
 Вже моє пудві'р'є зниміло,
 Де моє дітятко ходило,
 Рано волики гонило,
 Раннюю росицю трусило,
 Пи'зную симницю будило.
- 264 (10). В жиниха співають:
 Додолу, віптічко (пташички), додолу.
 Занудила дівонька додому.
 – Визи, жинишок, де ти взяв,

Ше ми́й виночок ни зов'яв.
 Як ми́й виночок зов'яне,
 На мене батинько ни гляне.
 – Ни би́йсь, дівонько, ни зв'яне,
 Є в мене батинько – нагляне.
 Є в мого батинька вишнів сад,
 Занисе виночка в виноград,
 Принисе з криниці водиці,
 Покропить виночка з шкляниці.

Вносець коровая. Коровайник нисе і співає:

265 (11). Той самий текст, що і № 46 (13), на місці слів "до комори йде" вживаються слова "до поділу йде".

Тоже нисе коровайник. Тоже три рази ворочайцьця, зліва направо. Можуть крохи раній коровая принисти.

Ше коровая ни ділеть, ше коровай стоїть. Тоди і в дівки, і в жиниха обсилають подарками. Обсилає подарками в жиниха дружок, а в молодеї – пиризвянський дружок. В пиризвянського дружка тоже треба коб канчук був. Дружок (і пиризвянський дружок) бире на канчук кавалок полотна, метрув два, і обсилає подарками (гетим полотном). Гето (гете полотно) треба тим давати, хто *бонду* даватиме. Пирид тим, як обсилати, дружок скаже, хто дає бонду, там детько, тітка, брат старший і т.д. Бонду давали всяку: корову, овечку, тьолку, порося, тия, як хто, то курицю, гусь. Дружок говорить:

266 (12). Ше є в нашого молодого (в нашії молодеї) детько, тітка і т.д.,

Як є, то пирийняти!
 А як нима,
 То за висьолого оддати!
 Чи возьмеш?

Пудходить детько чи тітка, чи ше хто, і каже, шо дасьць, якую бонду дасьць. Дружок дає йому тоє полотно, шо на канчукови диржить. А як ни дає бонди, то скаже:

Оддавайте за висьолого!

І ни дають тому полотна.

Посля шихуюцьця коровая дилити. Спивають:

267 (13).

Ой за горою, за краминою
 Стояла вежа висока, стройона,
 Висока, стройона, хороше складьона
 (на би́к схильона),
 А в туй вежи батинько лежить.
 – Устань, батиньку, устань, ни лежи,
 Устань, ни лежи, устань походи,
 Устань походи, коровай подили.
 – Ой я ни встану, бо я ни вмію,
 Бо я ни вмію, ни розумію.
 Ой за горою, за краминою

Стояла вежа висока, стройона,
 Висока, стройона, хороше складьона,
 Хороше складьона, на би'к схильона.
 А в туй вежи дружичко лежить.
 – Устань, дружичку, устань, ни лежи,
 Устань, ни лежи, устань походи,
 Устань походи, коровай подили.
 – Ой я устану, бо я умію,
 Бо я умію, я розумію.
 Знаю, кому дати, кого як звати,
 Кому по шистци, кому по крисци.

268 (14).

На дворі сей свиточок свитає,
 Жидовина в океничко торкає,
 Хочє в нас сей коровай купити,
 Хочє за його сто золотих личити.
 А Маніччин (Коліччин) батинько ни продасьць.
 – Ліпш я буду славоньку (волиньку) чинити,
 Чим я гетих сто золотих личити.
 Як я гетих сто золотих поличу,
 То я всю свою родиноньку засмучу,
 Як я гетой Божий дар (коровай) подилю,
 То я всю свою родиноньку звисилю.

А зарє благословлєть коровай дилити:

269 (15). Той самий текст, що і № 7, але замість слів "Гетуй молодуй винка звити" уживаються слова:

Гетого (Нашого) молодого
 Коровай подилити.

Або:

Гетії (Нашії) молодеї
 Коровай подилити.

Коровай коровайник ділить чи найстаріший. Коровай ділєть – по кусочку на кажну хату. Дилили коровай, то перше нисли сватови. Як ділєть, дають коровай, то кому дають, отказує: "Дяку за дар Божий, за коровай". Як ділєть, то тое: міні с шишками – в минє діти, а тое: міні с шишками – в минє діти. Кавалок коровай сватови – як зовє батько в гостину, то нисє коровай кусок. А в коровайови колись пудошву (спидню скоринку) мизици оставляли. Типєр ни дають.

Шє мизици трєба булочка, гето короваєць малєнький, і кубаса, шє чясом повбутилок давали. Ну й частовали мизику. Був такий анігдот – мизика на своїх харчях на висілі. Згодили мизику грати на висілі на своїх харчях, шоб ни частовати, шоб своє їв, хотіли пирихитрити мизику. А мизика – оно гости за сти'л, то ви'н грає, грає. Оно гости вийдуть з-за стола гуляти, тоди мизика розв'язує торбу, достає їжу і їсьць. Гости просєть, коб грав мизика, бо вони гуляти хочуть, а мизика кажє, шо його так гдили (Анекдот розповів Д. Ф. Климчук).

Ділєть коровай, то спивають:

270 (16).

Зийди, сонце, з раю
 К нашому короваю.
 Зийди ранесинько,
 Засвити виднесинько
 Краяти дрібнесинько,
 Коб усіх обдилити,
 Никого ни вгнвити,
 Старого й малого
 Ше й батинька рідного.

Ше повторяюцьця всі слова. На місці сли¹в "батинька рідного" другий раз співають – "матюнку рідную".

271 (17).

Крайчик коровай крає,
 Бо золотий ножик має.

272 (18). Жартовлива пісня.

Крайчик коровай крає.
 Бо гострий ножик має.
 Все собі в кишині пхає.
 Ой то в рот, то в кишеню,
 То ля жи¹нки на вичеру.

Коровай подилили, то ниякого сузову нима. Після диління коровай частувались і розходились. Чи ше йдуть у цигане, подиливши коровай. Колись то в цигане ходили поки коровай дилити. А як молодуха з другого сила, то крохи по силі походить цигане.

Цигане – гето чясьць висілля. В цигани йде родня молодеї до молодого, а родня молодого – до молодеї. Кладуть на сибє якую подрану одежу, розмальовують ліцо краскию, сажію, пудпарязуюцьця соломняними пиривьослами, гадають на картах, на руці. Мужчини чи хлопці вбираюцьця в бабську одежу, баби чи дивчята – в мужчинську. Сирид "циган" можуть бути і солдати, і санітари, і сьостри мілосердія, і купці, і нігри, і пи¹п з дяком, і пан с панію і кого там ти¹лько ни може бути. Чясом ціли придставленія робили: крепосьць брали, з орудій стріяли. Цигане бирутть свою горілку, з горілкую ходеть, частують горілкую, а їм дають ейця, а заре, то копейки чи рублі дають. Як колись, то прив'язували собі "цицки" чи й ше дешо ..., ну там морквину чи бурака де там прив'яже.

273 (19). Літня пісня, співають на літній матів. Але чясом і на висілли співають, на висільний матів, чи де дивки, чи як мало осталоь, вся родня поїхала, чи як нима чого спивати.

На загуинні долина.
 А в туй долини калина;
 На туй калини зозулька.
 Ой кує вона, ноче.
 Нихто ж бо її ни чує.
 Зачув бо її жинишок,
 Да й по дворику ходячи,

Половії воли гонячи,
Воронії кони водячи.

На самим кінці сядуть за столи, почастиуюцьця да й роз'шчяюцьця. Хто вперідж поїде чи піїде, хто посла. Як роз'їжджяюцьця, то спивають:

274 (20). Гетию піснію кончяїцьця висілле.

На загуинні да й широкая долина.
Роз'шчяїцьця вся Маніччина (Коліччина) родина.
Ой у поли вишинька тройчяста.
– Бувай, бувай, моя родина, да й шчяста.
– Ой як же нам, наша Манічка (да наш Колічка),
бувати –
Виганяє да твиї батинько йа с хати.

Висілле кончилось. Але на другий (на наступний) день сама блиська родня ше приходить. Буває, шо останицьця шо, ни вип'ють і ни поїдеть всього, а то й сами принисуть. Заре скажуть, шо йдуть "зуби полокати (полоскати)". А колись так ни казали. Колись "зуби полокали (полоскали) в пі'ст.

А в суботу звали в гостину. А гостина в ниділю, в суботу шиховатись треба. Йде звати в гостину, ше й з голинию кусок коровая нисе, і заквічана голина. В Симонович тїлько в молодеї гостина, а в Нагір'ї, в Брашивич, то на другу ниділю зовуть до молодого.

Роки запису текстів

від КЛИМЧУК Анастасії Андріївни

№№ 258, 259, 263, 268, 274 – (1957 р.); 267, 273 – (1961 р.); 266 – (1974 р.); 256 – ?, 257 – ?, 260 – ?, 261 – ?, 262 – ?, 264 – ?, 265 – ?, 270 – ?, 271 – ?, 272 – ? – (1978 р.); 269 – ? – (1979 р.).